

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატამ მნიშვნელოვანი განმარტება გააკეთა ადვოკატის ჰონორარის ანაზღაურების წესთან დაკავშირებით (საქმე №ას-1161-1116-2016).

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოსარჩელის მოთხოვნის სამართლებრივი საფუძველი, მის მიერ გაწეული საადვოკატო მომსახურების სანაცვლოდ გასამრჯელოს (ჰონორარის) მიღებაზე გამომდინარეობს სსკ-ის 709-ე და მომდევნო მუხლებიდან, რაც დავალების ხელშეკრულების საფუძველზე რწმუნებულსა და მარწმუნებელს შორის ურთიერთობებს ასახავს.

საკასაციო სასამართლო მხარეთა შორის ხელმოწერილი სამი ხელშეკრულების შესახებ მსჯელობისას, უწინარესად, იმას აღნიშნავს, თუ რა წესით შეთანხმდა ადვოკატისათვის კლიენტის მიერ ჰონორარის (გასამრჯელოს) ანაზღაურება, ამასთან, ეს საზღაური, თავისი არსით ჰონორარი იყო, თუ წარმატების ჰონორარი, რომელიც, ადვოკატისათვის უკვე გადახდილი გასამრჯელოს გარდა, დავის წარმატებით დასრულებისათვის /რაც არა მხოლოდ მხარის სასარგებლოდ მიღებულ გადაწყვეტილებაში გამოიხატება, არამედ-მოდვე მხარეთა მორიგებაშიც/ დამატებით თანხის გადახდას გულისხმობს, რომელიც, როგორც წერილობითი ხელშეკრულებებიდან ირკვევა, ერთ შემთხვევაში მოგებული თანხის 4%-ით განისაზღვრებოდა, ხოლო ორ შემთხვევაში - დავის საგნის ღირებულების 4 %-ით.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ადვოკატი, როგორც პროფესიონალი, კლიენტთან გაფორმებული იურიდიული (საადვოკატო) მომსახურების ხელშეკრულების საფუძველზე, ცხადია, კერძოსამართლებრივ ურთიერთობაში სამართლებრივად იბოჭება იმ შეთანხმებით, რომლის ძირითადი პირობების შემთავაზებელი თვითონვეა.

საკასაციო სასამართლოს შეფასებით, ხელშეკრულების მხარეებს არ გაუცნობიერებიათ ბოლომდე ჰონორარის გადახდის წესი, რადგან სრულიად აშკარაა, რომ შეუძლებელია ადვოკატის ინტერესში შედიოდეს ჰონორარის გადახდის დაკავშირება კლიენტის პროცესუალური მოწინააღმდეგისაგან თანხის ამოღებასთან.

საქართველოს უზენაესი სასამართლო

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა საქართველოს სახელით

საქმე №ას-1161-1116-2016

12 ოქტომბერი, 2017 წელი,
ქ. თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:

ეკატერინე გასიტაშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მოსამართლეები: პაატა ქათამაძე,
ბესარიონ ალავიძე

საქმის განხილვის ფორმა – ზეპირი განხილვის გარეშე

კასატორი – ნ. კ-ი (მოპასუხე, შეგებებული სარჩელით მოსარჩელე)

მოწინააღმდეგე მხარე – ც. დ-ი (მოსარჩელე, შეგებებული სარჩელით მოპასუხე)

გასაჩივრებული განჩინება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2016 წლის 26 ოქტომბრის განჩინება

კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული განჩინების ნაწილობრივ გაუქმება და, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით, სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა

დავის საგანი – თანხის დაკისრება

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი:

1. ც. დ-ი (შემდეგში: მოსარჩელე, შეგებებულ სარჩელში მოპასუხე, ადვოკატი, რწმუნებული, აპელანტი) 2012-2013 წლებში წარმოადგენდა ნ. კ-ის (შემდეგში: მოპასუხე, შეგებებული სარჩელით მოსარჩელე, კლიენტი, მარწმუნებელი ან კასატორი) ინტერესებს სასამართლოში წარმოებულ სხვადასხვა დავებთან დაკავშირებით

(საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის, შემდეგში: სსკ, 907-ე მუხლი).

1.1. რწმუნებულმა მარწმუნებლის ინტერესები წარმოადგინა შვიდ სასამართლო დავაში. აქედან სამ დავაზე მხარეთა შორის წერილობით გაფორმდა ხელშეკრულება საადვოკატო (იურიდიულ) მომსახურებაზე, რომლებითაც განისაზღვრა ადვოკატის მომსახურების ანაზღაურების ოდენობა და წესი *(სსკ-ის 910-ე მუხლი)*, კერძოდ:

1.1.1. 2012 წლის 4 მარტის ხელშეკრულების თანახმად, მოსარჩელე, როგორც ადვოკატი, წარმოადგენდა მოპასუხეს (კლიენტს) დავაში, სადაც ეს უკანასკნელი იყო მოსარჩელე, ხოლო შპს „ზ-ი“ - მოპასუხე. ხელშეკრულების 2.2.4. პუნქტის თანახმად, მომსახურების ღირებულება შეადგენდა **მოგებული თანხის 4%-ს**. თანხის გადახდა უნდა მომხდარიყო ადვოკატის კლიენტის სასარგებლოდ მოპასუხისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე რწმუნებულის ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით. აღნიშნული ხელშეკრულების 2.4.1 მუხლის თანახმად, მარწმუნებელს (კლიენტს) უფლება ჰქონდა, იურიდიული მომსახურების სრულ დასრულებამდე, ნებისმიერ დროს, უარი ეთქვა ხელშეკრულებაზე, მაგრამ უნდა აენაზღაურებინა რწმუნებულის მიერ შესრულებული სამუშაო და ხელშეკრულების მოშლით მიყენებული ზიანი *(იხ. მომსახურების ხელშეკრულება - ტ.1, ს.გ. 191 -192)*;

1.1.2. 2012 წლის 17 მაისის ხელშეკრულების თანახმად, მოსარჩელე, როგორც ადვოკატი, წარმოადგენდა მოპასუხეს (კლიენტს) დავაში, სადაც ეს უკანასკნელი იყო მოსარჩელე, ხოლო შპს „ს-ი“ - მოპასუხე. ხელშეკრულების 2.2.4. პუნქტის თანახმად, მომსახურების ღირებულება შეადგენდა **დავის საგნის ღირებულების 4%-ს**. თანხის გადახდა უნდა მომხდარიყო ადვოკატის კლიენტის სასარგებლოდ მოპასუხისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე რწმუნებულის ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით. მომსახურების ხელშეკრულების 2.4.1. მუხლის თანახმად, მარწმუნებელს (კლიენტს) უფლება ჰქონდა, იურიდიული მომსახურების სრულ დასრულებამდე, ნებისმიერ დროს, უარი ეთქვა ხელშეკრულებაზე, მაგრამ უნდა აენაზღაურებინა რწმუნებულის მიერ შესრულებული სამუშაო და ხელშეკრულების მოშლით მიყენებული ზიანი *(იხ. მომსახურების ხელშეკრულება - ტ.1, ს.გ. 15)*;

1.1.3. 2012 წლის უთარილო ხელშეკრულების თანახმად, მოსარჩელე, როგორც ადვოკატი, წარმოადგენდა მოპასუხეს (კლიენტს) დავაში, სადაც ეს უკანასკნელი იყო მოსარჩელე, ხოლო შპს „ჩ-ი“ - მოპასუხე, ამ ხელშეკრულების 2.2.4. პუნქტის თანახმად, მომსახურების ღირებულება შეადგენდა **დავის საგნის ღირებულების 4%-ს**. თანხის გადახდა უნდა მომხდარიყო ადვოკატის კლიენტის სასარგებლოდ მოპასუხისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე რწმუნებულის ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით. ხელშეკრულების 2.4.1. მუხლის თანახმად, მარწმუნებელს უფლება ჰქონდა, იურიდიული მომსახურების სრულ

დასრულებამდე ნებისმიერ დროს, უარი ეთქვა ხელშეკრულებაზე, მაგრამ უნდა აენაზღაურებინა რწმუნებულის მიერ შესრულებული სამუშაო და ხელშეკრულების მოშლით მიყენებული ზიანი (იხ. მომსახურების ხელშეკრულება-ტ.1, ს.გ. 170-171).

1.2. დანარჩენ ოთხ შემთხვევაში იურიდიული მომსახურებისა და ამ მომსახურებისათვის გაწეული ანაზღაურების თაობაზე მხარეებს შორის ზეპირი შეთანხმება შედგა.

2. წინამდებარე გადაწყვეტილების პირველ პუნქტში აღწერილი ფაქტობრივი გარემოებების საფუძველზე ადვოკატის (განსახილველი დავის მოსარჩელის) მიერ წარმოებული დავები შემდეგნაირად დასრულდა:

2.1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2012 წლის 9 ივლისის გადაწყვეტილებით ადვოკატის კლიენტის სარჩელი შპს "ზ-ის" (იხ.1.1.1 ქვეპუნქტი) მიმართ თანხის დაკისრების თაობაზე არ დაკმაყოფილდა. გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოსარჩელემ (ადვოკატის კლიენტმა). თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2012 წლის 24 დეკემბრის გადაწყვეტილებით მოსარჩელის (ადვოკატის კლიენტის) სააპელაციო საჩივარი შპს "ზ-ის" მიმართ დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ. შპს "ზ-ს", როგორც მოპასუხეს, მოსარჩელის სასარგებლოდ დაეკისრა 178 580 ლარის გადახდა. ამავე გადაწყვეტილებით, მოპასუხე შპს "ზ-ს" მოსარჩელის (ადვოკატის კლიენტის) სასარგებლოდ დაეკისრა წარმომადგენლის იურიდიული მომსახურებისათვის გაწეული ხარჯის - 2 380 ლარის ანაზღაურება. აღნიშნული გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გაასაჩივრა ორივე მხარემ. მოსარჩელის (რომელიც ამ შემთხვევაში მოპასუხეა) საკასაციო საჩივარი განუხილველი დარჩა 2013 წლის 12 აპრილის განჩინებით სასამართლოს მიერ განსაზღვრული ხარვეზის (ბაჟის გადაუხდელობის) შეუვსებლობის გამო;

2.1.1. 2013 წლის 28 ივნისს საკასაციო სასამართლოს მიმართა მოსარჩელის (განსახილველ დავაში-მოპასუხის, ანუ ადვოკატის კლიენტის) წარმომადგენელმა ე. გ-ემ და მოითხოვა სარჩელზე უარის თქმის გამო საქმის წარმოების შეწყვეტა. აღნიშნული განცხადება დაკმაყოფილდა საკასაციო სასამართლოს 2013 წლის 15 ივლისის განჩინებით. ამასთან, გაუქმდა მოცემულ საქმეზე ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოების მიერ მიღებული ყველა გადაწყვეტილება (იხ. ტ.1- გადაწყვეტილება: ს.გ. 200-206; გადაწყვეტილება: ს.გ. 42-53; ხელშეკრულება: ს.გ. 191-192; განცხადებები: ს.გ. 193 - 194; განჩინება: ს.გ. 195-199; განჩინება: ს.გ. 272-276). საბოლოოდ, ამ საქმეზე ადვოკატმა (ძირითადად მოსარჩელემ) ორი ინსტანციის სასამართლოში მიიღო მონაწილეობა და მისი კლიენტის სასარგებლოდ პროცესუალურ მოწინააღმდეგეს დაეკისრა 178 580 ლარი.

2.2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2013 წლის 17 ივნისის გადაწყვეტილებით მოსარჩელის (აღნიშნულ დავაში მოპასუხის,

ანუ ადვოკატის კლიენტის) სარჩელი შპს "ს-ის" (იხ.1.1.2 ქვეპუნქტი) წინააღმდეგ დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ და მის სასარგებლოდ მოპასუხე საწარმოს დაეკისრა 2 655 302 ლარის გადახდა. სარჩელის მოთხოვნა შპს "ს-ის" მიმართ ზიანის ანაზღაურების ნაწილში არ დაკმაყოფილდა. მოსარჩელის (ადვოკატის კლიენტის) მოთხოვნა წარმომადგენლის მომსახურებაზე გაწეული ხარჯის ანაზღაურების თაობაზე არ დაკმაყოფილდა, რადგან სასამართლომ დაადგინა, რომ მოსარჩელეს არ ჰქონდა წარდგენილი იურიდიული მომსახურებისათვის გაწეული ხარჯების დამადასტურებელი მტკიცებულებები;

2.2.1. აღნიშნულ საქმეზე კლიენტის, როგორც მოსარჩელის, ინტერესებს იცავდა ადვოკატი (განსახილველი დავის მოსარჩელე) მხოლოდ პირველი ინსტანციის სასამართლოში, ხოლო სააპელაციო სასამართლოში კი მოსარჩელეს სხვა ადვოკატი - ვ. ს-ე წარმოადგენდა. სააპელაციო სასამართლოს 2013 წლის 25 ივლისის გადაწყვეტილებით, დაკმაყოფილდა ვ. ს-ის შუამდგომლობა საქმის წარმოების შეწყვეტის შესახებ სარჩელზე უარის თქმის გამო და გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 17 ივნისის გადაწყვეტილება (იხ. ტ.1, გადაწყვეტილება: ს.ფ. 33-41; გადაწყვეტილება/ამონაწერი სხდომის ოქმიდან: ს.ფ. 102-106; სასამართლო სხდომის ოქმი: ს.ფ. 253-258).

2.3. ადვოკატი (მოსარჩელე) წარმოადგენდა კლიენტს, როგორც მოსარჩელეს შპს "ჩ-ის" წინააღმდეგ წარმოებულ დავაზე (იხ.1.1.3 ქვეპუნქტი). თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2012 წლის 28 ივნისის გადაწყვეტილებით ადვოკატის კლიენტის სარჩელი შპს "ჩ-ის" წინააღმდეგ არ დაკმაყოფილდა. გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოსარჩელემ (ადვოკატის კლიენტმა). თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2012 წლის 6 დეკემბრის გადაწყვეტილებით, მოსარჩელის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა, შესაბამისად, სარჩელის დაკმაყოფილებით ადვოკატის კლიენტის სასარგებლოდ მოპასუხეს - შპს "ჩ-ს" 511 980 ლარის ანაზღაურება დაეკისრა. აგრეთვე, ამ უკანასკნელსვე დაეკისრა, ზიანის სახით, 2012 წლის 26 მარტიდან გადაწყვეტილების აღსრულებამდე 511 980 ლარის წლიური 8,5% (43 518 ლარი ყოველწლიურად) ანაზღაურება. აღნიშნული გადაწყვეტილება შევიდა კანონიერ ძალაში 11.02.2013 წელს და მასზე გაიცა სააღსრულებო ფურცელი (იხ. ტ.1, გადაწყვეტილება: ს.ფ. 18-32; სააღსრულებო ფურცელი: ს.ფ. 189-190). ამ საქმეზე ადვოკატი ორი ინსტანციის სასამართლოში მონაწილეობდა.

2.4. ადვოკატი (განსახილველი საქმის მოსარჩელე) წარმოადგენდა საკუთარ კლიენტს, როგორც მესამე პირს, სამოქალაქო დავაში შ. შ-ის სარჩელის გამო მოპასუხე - ა. მ-ის წინააღმდეგ, რომლის დავის საგანი იყო - ხელშეკრულების ბათილად ცნობა, თანხის დაკისრება; ამ საქმეზე დავის საგნის 8 144 833 აშშ დოლარის 2,5 %-ის 0,1 %-ია 203, 62 აშშ დოლარი. ადვოკატის კლიენტის წილი, როგორც საწარმოს პარტნიორის, შეადგენს 2,5 %-ს.

2.5. ადვოკატი (მოსარჩელე) წარმოადგენდა კლიენტს (მოპასუხეს) თ. ბ-ის წინააღმდეგ წარმოებულ დავაში, დავის საგანი იყო თანხის დაკისრება; ამ საქმეზე ადვოკატმა (მოსარჩელემ) მოიგო დავა პირველი ინსტანციის სასამართლოში, რაც პროცესუალური მოწინააღმდეგის მიერ სააპელაციო წესით გასაჩივრების შემდეგ, ისევ ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოში დაბრუნდა, თუმცა, ამ ეტაპზე მოპასუხეს (ანუ ადვოკატის კლიენტს) უკვე სხვა წარმომადგენელი ჰყავდა.

2.6. ადვოკატი (მოსარჩელე) წარმოადგენდა კლიენტს, როგორც მოპასუხეს, ამ უკანასკნელის წინააღმდეგ შ. შ-ის მიერ აღძრულ სარჩელზე, დავის საგანი - თანხის დაკისრება.

2.6.1 თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2012 წლის 9 ივლისის გადაწყვეტილებით, შ. შ-ის სარჩელი სრულად დაკმაყოფილდა და მის სასარგებლოდ მოპასუხეს (ადვოკატის კლიენტს) დაეკისრა სესხის ძირითადი თანხის გადახდა 3 000 000 აშშ დოლარის, ასევე ძირითადი თანხის 2,5% -ის ანუ 75 000 აშშ დოლარის გადახდა, ძირითად თანხაზე დარიცხული პირგასამტეხლოს გადახდა გადასახდელი თანხის თვიური 2% -ის ოდენობით - 4 560 აშშ დოლარი. მას ასევე დაეკისრა გადასახდელად 972 000 აშშ დოლარი და პირგასამტეხლო გადასახდელი თანხის თვიური 2%-ის ოდენობით 2012 წლის მარტიდან სასამართლო გადაწყვეტილების გამოტანის თარიღამდე - 7 600 აშშ დოლარის ოდენობით. აღნიშნული გადაწყვეტილება მოპასუხის წარმომადგენელმა (ადვოკატმა) გაასაჩივრა;

2.6.2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2012 წლის 7 ნოემბრის განჩინებით მოპასუხის (ადვოკატის კლიენტის) სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ, კერძოდ, გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2012 წლის 9 ივლისის გადაწყვეტილების 1.1. პუნქტი, ამ ნაწილში მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება და მოპასუხეს (ადვოკატის კლიენტს) შ. შ-ის სასარგებლოდ დაეკისრა სესხის ძირითადი თანხის გადახდა 2 928 000 აშშ დოლარის ოდენობით.

2.6.3. გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გაასაჩივრა მოპასუხემ (ადვოკატის კლიენტმა). საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2013 წლის 11 იანვრის განჩინებით, საკასაციო საჩივრის ვადის დარღვევით შეტანის გამო, ადვოკატის კლიენტის (მოპასუხის) საჩივარი დარჩა განუხილველი. 2013 წლის 20 ივნისს მხარეებმა (ადვოკატის კლიენტმა და შ. შ-მა) ხელი მოაწერეს შეთანხმებას სარჩელებზე და მოთხოვნებზე უარის თქმის შესახებ (იხ: შეთანხმება- ტ.1, ს.გ. 108-116; სასამართლო გადაწყვეტილებები - ტ.3, ს.გ. 62-67, 130-141; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინებები - ტ.1, ს.გ. 237, 238-239). ამ საქმეზე ადვოკატი კლიენტს წარმოადგენდა ორი ინსტანციის სასამართლოში, ხოლო, კლიენტის საკასაციო საჩივარი განუხილველად დარჩა საპროცესო ვადის დარღვევით წარდგენის გამო.

- 2.7. ადვოკატი (მოსარჩელე) წარმოადგენდა კლიენტს (მოპასუხეს) შპს "ჩ-ის" წინააღმდეგ წარმოებულ საქმეზე, დავის საგანი - კრების ოქმის ბათილად ცნობა. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2012 წლის 24 დეკემბრის გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, რაც მოსარჩელემ (ადვოკატის კლიენტმა) სააპელაციო წესით გაასაჩივრა. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2013 წლის 8 თებერვლის განჩინებით სააპელაციო საჩივარი, საპროცესო ვადის გასვლის მოტივით, განუხილველი დარჩა (იხ. სასამართლოს გადაწყვეტილებები - ტ.1, 290-293, ს.გ. 404-413). ამ საქმეზე ადვოკატი კლიენტს წარმოადგენდა პირველი ინსტანციის სასამართლოში და მისი სააპელაციო საჩივარი განუხილველი დარჩა.
3. კლიენტმა ადვოკატს 2012 წლის 7 ნოემბერს გადაურიცხა 1 000 (ათასი) ლარი, ხოლო 2013 წლის 4 ივლისს - 33 082 (ოცდაცამეტი ათას ოთხმოცდაორი) ლარი /20 000 - ოცი ათასი აშშ დოლარის ეკვივალენტი ლარებში/, როგორც იურიდიული მომსახურების ღირებულება (იხ. ამონაწერი ნაერთი ანგარიშიდან, სალაროს შემოსავლის ორდერი - ტ.1, ს.გ. 97-98).

4. სარჩელის მოთხოვნა და საფუძვლები

- 4.1. ადვოკატმა 2013 წლის 9 აგვისტოს სარჩელი (იხ. დაზუსტებული სარჩელი - ტ.3, ს.გ. 34-46) აღძრა ყოფილი კლიენტის წინააღმდეგ და მოითხოვა:
- 4.1.1. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.1-2.1.1 ქვეპუნქტებში მითითებული გარემოებიდან გამომდინარე - გაწეული საადვოკატო მომსახურების - 7 143,2 ლარის ანაზღაურება, რაც 178 580 ლარის 4 %-ია;
- 4.1.2. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.2-2.2.1 ქვეპუნქტებში მითითებული გარემოებიდან გამომდინარე - გაწეული საადვოკატო მომსახურების - 249 040 ლარის ანაზღაურება;
- 4.1.3. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.3 ქვეპუნქტში მითითებული გარემოებიდან გამომდინარე - გაწეული მომსახურების - 23 368,2 ლარის ანაზღაურება;
- 4.1.4. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.4 ქვეპუნქტში მითითებული გარემოებიდან გამომდინარე - გაწეული მომსახურების - 81 448 აშშ დოლარის ანაზღაურება;
- 4.1.5. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.5 ქვეპუნქტში მითითებული გარემოებიდან გამომდინარე - გაწეული მომსახურების - 4 079 ლარის ანაზღაურება;
- 4.1.6. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.6-2.6.3 ქვეპუნქტებში მითითებულ საქმეზე მარწმუნებლისათვის გაწეული საადვოკატო მომსახურების - 30 000 აშშ დოლარის ანაზღაურება;
- 4.1.7. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.7 ქვეპუნქტში მითითებულ საქმეზე მარწმუნებლისათვის გაწეული საადვოკატო მომსახურების - 2 000 ლარის

ანაზღაურება;

4.2. მოსარჩელემ მიუთითა ამ გადაწყვეტილების 1-1.1.3, 1.2, 2-2.1.1, 2-2.7 პუნქტებში ასახულ ფაქტობრივ გარემოებებზე და განმარტა:

4.2.1. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.1-2.1.1 ქვეპუნქტებში მითითებულ საქმეზე იურიდიული მომსახურების თაობაზე მხარეებს შორის გაფორმდა ხელშეკრულება, რომლის მიხედვითაც ადვოკატს გაწეული მომსახურებისათვის უნდა მიეღო **მოგებული თანხის 4%**. დავის საგანს წარმოადგენს 738 955 აშშ დოლარის (1 296 005 ეკვივალენტი ლარში) გადახდა. პირველი ინსტანციის სასამართლომ ადვოკატის წარმომადგენლობით კლიენტის სარჩელი არ დააკმაყოფილა, რაც ადვოკატმა გაასაჩივრა. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებით ადვოკატის კლიენტის სააპელაციო საჩივარი, შესაბამისად - სარჩელი, დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ: ადვოკატის კლიენტის სასარგებლოდ პროცესუალურ მოწინააღმდეგეს - მოპასუხეს 178 580 ლარის, აგრეთვე, ადვოკატის ხარჯების - 2 380 ლარის ანაზღაურება დაეკისრა. აღნიშნული გადაწყვეტილება ადვოკატმა (კლიენტის ინტერესებიდან გამომდინარე) საკასაციო წესით გაასაჩივრა, თუმცა, მოულოდნელად მარწმუნებელმა (ადვოკატის კლიენტმა) უარი თქვა სარჩელზე. მოსარჩელემ წინამდებარე გადაწყვეტილების 1.1.1 ქვეპუნქტში ასახულ გარემოებაზე მითითებით განმარტა, რომ აღნიშნულ სარჩელში მოგებული თანხა იყო 178 580 ლარი, რომლის 4%, როგორც საადვოკატო მომსახურების ჰონორარი, შეადგენს 7 143,2 ლარს;

4.2.2. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.2-2.2.1 ქვეპუნქტებში ასახული საადვოკატო მომსახურების თაობაზე ადვოკატმა (მოსარჩელემ) განმარტა, რომ ამ დავის საგნის ღირებულება იყო 5 536 714 ლარი და წლიური 17% ეკვივალენტი ლარებში. იურიდიული მომსახურების ხელშეკრულება კლიენტთან გაფორმდა 2012 წლის 17 მაისს, რომლის მიხედვითაც ადვოკატს (მოცემულ საქმეზე მოსარჩელეს) უნდა მიეღო **დავის საგნის ღირებულების 4%**. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილებით, ადვოკატის კლიენტის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ და, ამ უკანასკნელის სასარგებლოდ, მოპასუხეს დაეკისრა 2 611 580 ლარის გადახდა, რაც სარჩელის დაუკმაყოფილებელ ნაწილში გაასაჩივრა კლიენტმა (მოცემულ საქმეზე მოპასუხემ), თუმცა, თბილისის სააპელაციო სასამართლოში მარწმუნებლის ახალმა წარმომადგენელმა - ვ. ს-ემ მარწმუნებლის დავალებით უარი თქვა სარჩელზე. მოსარჩელის (ადვოკატის) განმარტებით, დავის საგნის ღირებულებას შეადგენდა 5 536 714 ლარს დამატებული ყოველწლიური 17% აღსრულებამდე, ე.ი. სარჩელის შეტანიდან 2013 წლის ივლისამდე, ანუ იმ დრომდე, როდესაც მისი ყოფილი კლიენტის ახალმა წარმომადგენელმა უარი თქვა სარჩელზე. 5 536 714 ლარის 4% -ს შეადგენს 221 468 ლარი, რაც უნდა დაეკისროს კლიენტს

(განსახილველი დავის მოპასუხეს). ამასთან, ადვოკატმა დავის საგანზე (5 536 714 ლარზე) მოთხოვნილი წლიური 17% შეამცირა 10%-მდე, რაც თვეში შეადგენს 0.83% -ს. იმის გათვალისწინებით, რომ სარჩელის შეტანიდან მასზე უარის თქმამდე გავიდა 15 თვე, ამ პერიოდის წლიური 10% შეადგენს 689 320 ლარს. ვინაიდან აღნიშნული თანხაც ასევე დავის საგანს წარმოადგენდა, მისი 4%, როგორც მომსახურების ღირებულება, შეადგენს 27 572 ლარს, რაც ასევე უნდა დაეკისროს კლიენტს (მოპასუხეს) ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად. ადვოკატმა (მოსარჩელემ) წინამდებარე გადაწყვეტილების 1.1.2. ქვეპუნქტში ასახულ გარემოებაზე მითითებით განმარტა, რომ მის ყოფილ კლიენტს (მოპასუხეს) უნდა დაეკისროს ადვოკატის მიერ გაწეული იურიდიული მომსახურების სახით სულ 249 040 (221 468 +27 572) ლარის ანაზღაურება;

4.2.3. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.3 ქვეპუნქტში ასახული გარემოებებიდან გამომდინარე, ადვოკატმა (მოსარჩელემ) განმარტა, რომ დავის საგანი შეადგენდა 511 980 ლარს და ამ თანხის წლიური 17%, საიდანაც მას, როგორც წარმომადგენელს, გაწეული მომსახურებისათვის უნდა მიეღო დავის საგნის ღირებულების 4% გადაწყვეტილების აღსრულებამდე. პირველი ინსტანციის სასამართლოს 2012 წლის 28 ივნისის გადაწყვეტილებით ადვოკატის კლიენტის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, რაც სააპელაციო წესით გასაჩივრდა. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2012 წლის 6 დეკემბრის გადაწყვეტილებით ადვოკატის კლიენტის, როგორც მოსარჩელის ძირითადი მოთხოვნა სრულად დაკმაყოფილდა. კლიენტის სამოქალაქო დავაზე პროცესუალურ მოწინააღმდეგეს დაეკისრა 511 980 ლარი და მისი 8,5%-ის (43 518 ლარის) წლიურად გადახდა. გადაწყვეტილება შევიდა კანონიერ ძალაში და 2013 წლის 15 მარტს გაიცა სააღსრულებო ფურცელი. 511 980 ლარის 4% შეადგენს 20 479,2 ლარს, რაც ადვოკატის (მოსარჩელის) განმარტებით, უნდა დაეკისროს მის ყოფილ კლიენტს (მოპასუხეს). რაც შეეხება წლიურ 17%-ს, ადვოკატმა (მოსარჩელემ) 10%-მდე შეამცირა მოთხოვნა, რაც თვეში 0,83%-ს შეადგენს. იმის გათვალისწინებით, რომ კლიენტის სარჩელის შეტანიდან 2013 წლის სექტემბერში რამდენიმე საქმეზე ერთად გაფორმებულ მორიგებამდე, რომელშიც გათვალისწინებული იყო მოცემული საქმეც, გავიდა 17 თვე, ამ პერიოდის წლიური 10% შეადგენს 72 240 ლარს $511\,980 * 0,83\% (=42\,494) * 17$ თვეზე=72 240 ლარს. ადვოკატის (მოსარჩელის) მტკიცებით, აღნიშნული თანხაც დავის საგანს წარმოადგენდა და მისი 4% შეადგენს 2 889 ლარს, რაც ხელშეკრულების პირობების გათვალისწინებით უნდა დაეკისროს კლიენტს (მოპასუხეს). მოსარჩელემ წინამდებარე გადაწყვეტილების 1.1.3. ქვეპუნქტში ასახულ გარემოებაზე მითითებით განმარტა, რომ სულ აღნიშნულ საქმეზე გაწეული იურიდიული მომსახურებისათვის მოპასუხეს (კლიენტს) უნდა დაეკისროს 23 368,2 ლარის

ანაზღაურება (20 479,2+2 889=23 368,2);

4.2.4. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.4 ქვეპუნქტში ასახული საადვოკატო მომსახურების თაობაზე მოსარჩელემ (ადვოკატმა) განმარტა, რომ მითითებულ დავაში, რომელშიც მისი კლიენტი (მოპასუხე) მესამე პირს წარმოადგენდა, ადვოკატი წარმომადგენლობას ზეპირი შეთანხმების საფუძველზე ახორციელებდა. ადვოკატის განმარტებით, მისი მარწმუნებელი სინამდვილეში არ იყო დაინტერესებული სარჩელის დაკმაყოფილებით, რადგან დავის საგანი იყო იმ ხელშეკრულების ბათილად ცნობა, რომლითაც მისი მარწმუნებელი გახდა შპს "ფ-აში" 2.5%-ის მესაკუთრე. შესაბამისად, კლიენტის ინტერესში ვერ შევიდოდა ამ ხელშეკრულების ბათილად ცნობა, ვინაიდან ამის შედეგად იგი კარგავდა წილს საზოგადოებაში. სასამართლოს გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, რაც სრულად შეესაბამებოდა მარწმუნებლის (მოპასუხის) ინტერესებს, საბოლოოდ კი, მორიგების აქტით მოპასუხემ ზემოხსენებულ საწარმოში მიიღო 95%-იანი წილი. ადვოკატის განმარტებით, მისი მომსახურების გასამრჯელოს წარმოადგენდა დავის საგნის ღირებულების 4%. მიუხედავად აღნიშნულისა, ადვოკატმა მოითხოვა ყოფილი კლიენტისათვის (მოპასუხისათვის) არა დავის საგნის ღირებულების 4%-ის, არამედ - 1 %-ის დაკისრება, რაც ჩვეულებრივ ანაზღაურებაზე ნაკლებია და შეადგენს 81 448 აშშ დოლარის ეკვივალენტს ლარებში;

4.2.5. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.5 ქვეპუნქტში ასახული გარემოების თაობაზე ადვოკატმა (მოსარჩელემ) აღნიშნა, რომ დავის საგანს შეადგენდა 202 950 ლარისა და წლიური 17%-ის დაკისრება. ადვოკატის (მოსარჩელის) განმარტებით, იურიდიული მომსახურების შესახებ მხარეებს შორის ზეპირი შეთანხმება არსებობდა და იგი განისაზღვრებოდა დავის საგნის ღირებულების 4%-ით, რაც შეადგენდა 8 118 ლარს, თუმცა, მოსარჩელის განცხადებით, მან შეამცირა მოთხოვნა და კლიენტისათვის (მოპასუხისათვის) ამ უკანასკნელის მიერ აღიარებული დავის საგნის ღირებულების 2%-ის, ანუ 4 059 ლარის დაკისრება მოითხოვა ადვოკატის სასარგებლოდ;

4.2.6. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.6 ქვეპუნქტში ასახული საადვოკატო მომსახურების თაობაზე ადვოკატმა (მოსარჩელემ) განმარტა, რომ ამ საქმეში შ. შ-ი მის მარწმუნებელს (მოპასუხეს) ედავებოდა სესხის თანხას - 3 000 000 აშშ დოლარს, აგრეთვე ჯარიმას - 972 000 აშშ დოლარსა და პირგასამტეხლოს, სულ - 4 165 560 აშშ დოლარს. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილებით შ-ის სარჩელი ადვოკატის კლიენტის წინააღმდეგ სრულად დაკმაყოფილდა, ხოლო წარმომადგენლის ძალისხმევით, სააპელაციო წესით გასაჩივრების გზით, სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებით კლიენტის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ: შ. შ-ს უარი ეთქვა სარჩელის

დაკმაყოფილებაზე 72 000 აშშ დოლარის ნაწილში. აღნიშნული გადაწყვეტილება ადვოკატმა საკასაციო წესითაც გაასაჩივრა, თუმცა, საჩივარი განუხილველი დარჩა გასაჩივრებისათვის კანონით დადგენილი საპროცესო ვადის გაშვების (ერთი დღით დაგვიანების) გამო. აღნიშნულ დავის საგანს მთლიანობაში წარმოადგენდა 4 165 560 აშშ დოლარი, თუმცა, ადვოკატმა (მოსარჩელემ) მოითხოვა მხოლოდ 3 000 000 აშშ დოლარის 1%-ის დაკისრება კლიენტისათვის (მოპასუხისათვის), რაც 30 000 აშშ დოლარის ეკვივალენტს შეადგენს ლარებში. საქმე სწორედ ადვოკატის დიდი ძალისხმევით მივიდა საკასაციო ინსტანციამდე;

4.2.7. წინამდებარე გადაწყვეტილების 2.7 ქვეპუნქტში ასახული საადვოკატო მომსახურების თაობაზე ადვოკატმა (მოსარჩელემ) განმარტა, რომ აღნიშნულ საქმეზე დავის საგანს წარმოადგენდა კრების ოქმის ბათილად ცნობა. მხარეები (ადვოკატი და კლიენტი) ზეპირად შეთანხმდნენ 2 000 აშშ დოლარის გადახდაზე, ამასთან, ეს თანხა გადახდილი უნდა ყოფილიყო თითოეულ ინსტანციაში. მოსარჩელის განმარტებით, მისთვის მოპასუხეს (კლიენტს) გაწეული მომსახურებისათვის თანხა არ გადაუხდია.

5. მოპასუხის (კლიენტის) შესაგებელი სარჩელზე და ამ უკანასკნელის მიერ ადვოკატის წინააღმდეგ წარდგენილი შეგებებული სასარჩელო მოთხოვნა

5.1. სარჩელზე წარდგენილი წერილობითი შესაგებლით კლიენტმა (მოპასუხემ) არ ცნო მის წინააღმდეგ ადვოკატის მიერ აღძრული სარჩელი და მიუთითა:

5.1.1. საქმეში მოთავსებული სასამართლო გადაწყვეტილებებიდან აშკარა იყო, რომ ადვოკატის მეშვეობით წარმოებულ სასამართლო დავებში კლიენტს მოთხოვნილი თანხის მესამედიც კი არ მიუღია. წარმომადგენლის უპასუხისმგებლობამ მარწმუნებელს უდიდესი ზიანი მიაყენა, რადგან მის წინააღმდეგ კანონიერ ძალაში შევიდა გადაწყვეტილება, რომლითაც დაეკისრა მილიონობით აშშ დოლარის გადახდა, ხოლო პროცესუალურმა მოწინააღმდეგემ სააღსრულებო წარმოება დაიწყო და ადვოკატის კლიენტს მთელი ქონება დაუყადალა, რის გამოც ეს უკანასკნელი იძულებული გახდა, მორიგებით დაეთმო ქონების უმეტესი ნაწილი; მათ შორის, უარი ეთქვა მოგებულ საქმეებზეც. აღნიშნულის მიუხედავად, მან მაინც გადაუხადა ადვოკატს (მოცემულ დავაზე ძირითად მოსარჩელეს) 20 000 აშშ დოლარი (33 083 ლარი). წინამდებარე გადაწყვეტილების 4.2.1 ქვეპუნქტში მითითებულ სასარჩელო მოთხოვნასთან დაკავშირებით კლიენტმა განმარტა, რომ შპს "ზ-ის" საქმეზე გაწეული მომსახურების ასანაზღაურებლად ადვოკატმა (მოსარჩელემ) წარადგინა მხოლოდ მის მიერ ცალმხრივად ხელმოწერილი ხელშეკრულება, რომელიც ხელშეკრულების სამუშაო ვერსიას წარმოადგენდა და მხოლოდ მაშინ

ჩაითვლებოდა დადებულად/დასრულებულად, თუ ორივე მხარე მოაწერდა ხელს. ასეც რომ იყოს, ხელშეკრულების თანახმად, თანხის გადახდა უნდა მომხდარიყო მისი ამოღებისთანავე, ეს პირობა კი არ დამდგარა. მოპასუხის (კლიენტის) განმარტებით, მისმა ადვოკატმა (მოსარჩელემ) სრულად წააგო პროცესი პირველი ინსტანციის სასამართლოში, სააპელაციო სასამართლომ კი მხოლოდ მეორე მოთხოვნა დააკმაყოფილა. საკასაციო სასამართლოში გასაჩივრების შემდეგ ადვოკატი ჩვეული უპასუხისმგებლობით მოეკიდა საქმეს და კლიენტი იძულებული გახდა, ხარვეზის განჩინების ჩასაბარებლად გაეშვა თანაშემწე, რომელმაც განჩინება გადასცა ადვოკატს, ამ უკანასკნელმა კი სასამართლოს მიერ განსაზღვრულ ვადაში არ შეავსო ხარვეზი და არც რაიმე შუამდგომლობით მიუმართავს სასამართლოსათვის. საბოლოოდ, ეს საქმეც იმგვარად დასრულდა, რომ კლიენტმა (მოპასუხემ) უარი თქვა სარჩელზე და გაუქმდა სააპელაციო სასამართლოს ის გადაწყვეტილებაც, რომლითაც მისი მოთხოვნა ნაწილობრივ იყო დაკმაყოფილებული. ამდენად, შპს "ზ-ის" საქმეზე გაწეული საადვოკატო მომსახურებისათვის მოსარჩელის (ადვოკატის) მიერ გასამრჯელოს მოთხოვნა უსაფუძვლო იყო;

5.1.2. წინამდებარე გადაწყვეტილების 4.2.2 ქვეპუნქტში მითითებულ სასარჩელო მოთხოვნასთან დაკავშირებით მოპასუხემ (კლიენტმა) განმარტა, რომ შპს "ს-თან" დაკავშირებულ დავას რწმუნებული გულგრილად მიუდგა; იგი განუწყვეტილად ითხოვდა საქმის გადადებას სათანადო დოკუმენტების გარეშე, მისი მოქმედება საეჭვო გახდა, რის გამოც მოუხდა საქმეში მეორე ადვოკატის ჩართვა. ადვოკატის უპასუხისმგებლო მოქმედების გამო, ჯერ კიდევ საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილების გამოტანამდე, კლიენტი იძულებული გახდა, რომ ყველაფერი დაეთმო პროცესუალური მოწინააღმდეგისათვის, ამ უკანასკნელის ადვოკატებს გადასცა მოპასუხემ მინდობილობა და თბილისის სააპელაციო სასამართლოში საქმის წარმოების შეწყვეტა მოითხოვა, რის შედეგადაც გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება. გარდა ამისა, არ შეიძლება ადვოკატის (მოსარჩელის) სასარგებლოდ კლიენტს (მოპასუხეს) დაეკისროს ანაზღაურება შპს "ს-ის" საქმეზე, რადგან საქმეში წარდგენილი ხელშეკრულების თანახმად, მომსახურების ანაზღაურება მოხდება საქმის მოგებით დასრულების შემდეგ, სასამართლო დავის მოპასუხისათვის გადასახდელად დაკისრებული თანხის ამოღების შემდეგ, რეალურად საქმე შეწყდა და, საბოლოო ჯამში, ადვოკატის კლიენტის მოპასუხეს დავის შედეგად გადასახდელად არაფერი დაკისრებია;

5.1.3. წინამდებარე გადაწყვეტილების 4.2.3 ქვეპუნქტში მითითებულ სასარჩელო მოთხოვნასთან დაკავშირებით კლიენტმა (მოპასუხემ) განმარტა, რომ შპს "ჩ-ის" საქმე მან სრულად წააგო, რადგან მისმა წარმომადგენელმა იგი დაგვიანებით

გასაჩივრა და აღნიშნული საფუძველით სასამართლოს განჩინებით საქმე განუხილველად დარჩა;

5.1.4. წინამდებარე გადაწყვეტილების 4.2.4 ქვეპუნქტში მითითებულ სასარჩელო მოთხოვნასთან დაკავშირებით მოპასუხემ (კლიენტმა) განმარტა, რომ ამ დავაში ის მესამე პირის სტატუსით მონაწილეობდა, ადვოკატი (მოსარჩელე) კი მართლაც წარმოადგენდა მას. კლიენტის დაინტერესება ამ დავაში შემოიფარგლებოდა მხოლოდ 2.5%-ით, რადგან მისი, როგორც პარტნიორის, წილის ოდენობა საწარმოში იმ დროისათვის სწორედ 2.5%-ს შეადგენდა. კლიენტი ადვოკატს შეუთანხმდა საადვოკატო მომსახურების ღირებულებაზე, მაგრამ არა დავის საგნის ღირებულების 1 %-ის, როგორც ამას მოსარჩელე უთითებდა (141 719 ლარი), არამედ დავის საგნის ღირებულების 0,1 %-ის ოდენობით, რაც საერთო ჯამში შეადგენს 8 144 883 აშშ დოლარის 2.5%-ს ანუ 20 362 აშშ დოლარის 0,1%-ს, რაც 203 აშშ დოლარია, ისიც იმ შემთხვევაში, თუკი დავა მის (კლიენტის) სასარგებლოდ დასრულდებოდა;

5.1.5. წინამდებარე გადაწყვეტილების 4.2.5 ქვეპუნქტში მითითებულ სასარჩელო მოთხოვნასთან დაკავშირებით კლიენტმა (მოპასუხემ) დაადასტურა, რომ მხარეებს შორის არსებობდა ზეპირი გარიგება საადვოკატო მომსახურების ანაზღაურების შესახებ. მომსახურების ანაზღაურება მოხდებოდა კლიენტის (მოპასუხის) სასარგებლოდ საქმის დასრულების შემთხვევაში, მაგრამ არა დავის საგნის ღირებულების 4 %-ის, როგორც ამას მოსარჩელე (ადვოკატი) უთითებდა, არამედ დავის საგნის ღირებულების 2 %-ის ოდენობით, რაც ჯამში შეადგენს არა 8 118 ლარს, არამედ - 4 059 ლარს;

5.1.6. წინამდებარე გადაწყვეტილების 4.2.6 ქვეპუნქტში მითითებულ სასარჩელო მოთხოვნასთან დაკავშირებით მოპასუხემ (კლიენტმა) განმარტა, რომ აღნიშნულ საქმეზე სადავო იყო მხოლოდ ჯარიმა, შესაბამისად, დავის საგნის ღირებულება იყო 972 000 აშშ დოლარი და არც ერთ შემთხვევაში იგი არ უნდა განისაზღვროს 5 220 000 აშშ დოლარით (სესხის ჩათვლით), როგორც ამას ადვოკატი (მოსარჩელე) მიუთითებდა. ადვოკატმა თავისი უპასუხისმგებლობით აქაც გაუშვა სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადა, რაც საქმის განუხილველად დატოვების საფუძველი გახდა;

5.1.7. წინამდებარე გადაწყვეტილების 4.2.7 ქვეპუნქტში მითითებულ სასარჩელო მოთხოვნასთან დაკავშირებით მოპასუხემ (კლიენტმა) განმარტა, რომ ამ საქმეზე ადვოკატთან (მოსარჩელესთან) არსებობდა ზეპირი შეთანხმება 2 000 ლარის გადახდის თაობაზე, თუკი საქმე ადვოკატის კლიენტის გამარჯვებით დასრულდებოდა. მისმა წარმომადგენელმა წააგო საქმე, შესაბამისად, მოთხოვნა ჰონორარის დაკისრებაზე უსაფუძველო იყო (იხ. შესაგებელი - ტ.1,ს.ფ. 85-95).

5.2. ადვოკატის წინააღმდეგ მისმა კლიენტმა 2015 წლის 28 მაისს შეგებებული

სარჩელი აღძრა და მოითხოვა ადვოკატისათვის 20 000 (ოცი ათასი) აშშ დოლარის, 1000 ლარის - როგორც უსაფუძვლო გამდიდრების შედეგად მიღებული თანხის და კლიენტისათვის მიყენებული ზიანის - 1 000 000 აშშ დოლარის დაკისრება.

5.2.1. შეგებებული მოსარჩელის განმარტებით, მისმა თანაპარტნიორმა შ. შ-მა, მის წინააღმდეგ წამოიწყო სასამართლო დავები ერთობლივ საწარმოებში. კლიენტი მისი ინტერესების დასაცავად სიტყვიერად შეუთანხმდა ადვოკატს, რისთვისაც საქმეების დადებითად გადაწყვეტის შემთხვევაში, წარმომადგენელს გადაუხდიდა 20 000 აშშ დოლარს. კლიენტმა შეასრულა პირობა და გადაუხადა თანხა ადვოკატს, თუმცა, ამ უკანასკნელის ქმედებებმა ეჭვქვეშ დააყენა წარმომადგენლის სანდოობის საკითხი, რადგან ის არ ცხადდებოდა სხდომაზე, უზენაეს სასამართლოში დროულად არ გადაიხადა სახელმწიფო ბაჟი, სასამართლო დავაზე კლიენტის მოწინააღმდეგე მხარემ დაიწყო იძულებითი აღსრულება კლიენტის (შეგებებული მოსარჩელის) ქონებაზე, მას დაუყადაღეს ქონება, მოახდინეს მისი ბიზნესის პარალიზება, რის გამოც ადვოკატის კლიენტს გადასახდელად მილიონობით ლარი დაეკისრა. ადვოკატი არ მოქმედებდა კლიენტის ინტერესებიდან გამომდინარე, ამ უკანასკნელს დამახინჯებულად აწვდიდა ინფორმაციას მასზე მინდობილი საქმეების მსვლელობის შესახებ, რამაც საბოლოოდ მარწმუნებელი უმძიმეს მდგომარეობაში ჩააგდო და იძულებული გახდა, რომ პროცესუალური მოწინააღმდეგისათვის სხვადასხვა მატერიალური და არამატერიალური ქონებრივი სიკეთე დაეთმო. ადვოკატმა არაჯეროვნად შეასრულა ვალდებულება და დაუმსახურებლად მიიღო კლიენტისაგან მომსახურების თანხა, შესაბამისად, ამ უკანასკნელს წარმომადგენელმა უნდა დაუბრუნოს უსაფუძვლო გამდიდრების შედეგად მიღებული თანხები. შეგებებული მოსარჩელის (კლიენტის) განმარტებით, დაბრუნებას ექვემდებარება 2012 წლის 7 ნოემბერს ადვოკატისათვის იურიდიული მომსახურების ღირებულების სახით გადახდილი 1 000 ლარი და 2013 წლის 4 ივლისს გადარიცხული 33 082 ლარი (20 000 აშშ დოლარი);

5.2.2. შეგებებულმა მოსარჩელემ ადვოკატის მიერ მიყენებული ზიანის - 1 000 000 აშშ დოლარის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით განმარტა, წარმომადგენლის ქმედების შედეგად მარწმუნებელმა იზარალა 11 მილიონ ნახევარზე მეტი ღირებულების ქონება, თუმცა, მხოლოდ 1 000 000 აშშ დოლარს ითხოვდა (*იხ. შეგებებული სარჩელი - ტ.1. ს.გ. 207-220*).

6. შეგებებული სარჩელის მოპასუხის (ადვოკატის) შესაგებელი

6.1. ადვოკატმა არ ცნო მის წინააღმდეგ კლიენტის მიერ აღძრული შეგებებული სარჩელი და განმარტა, რომ სინამდვილეს არ შეესაბამებოდა, რომ თითქოს მან

არ გადაიხადა სახელმწიფო ბაჟი სასამართლოში, რის გამოც მარწმუნებელს დაეკისრა მილიონობით ლარი და დაუყადაღეს ქონება. სასამართლოს განჩინება საკასაციო საჩივარზე ხარვეზის დადგენის შესახებ ადვოკატს არ ჩაბარებია. აღნიშნულს ადასტურებდა თვითონ კლიენტიც, როდესაც უთითებდა, რომ განჩინების ჩასაბარებლად გაუშვა მძღოლი, თუმცა, ადვოკატმა სახელმწიფო ბაჟი არ გადაიხადა და საკასაციო საჩივარი დარჩა განუხილველი, ბაჟი კი რწმუნებულს (კლიენტს) უნდა გადაეხადა და არა მის წარმომადგენელს. მოგვიანებით, კლიენტის (შეგებებული მოსარჩელის) ახალმა წარმომადგენელმა ამ საქმეზე წარადგინა განცხადება სარჩელზე უარის თქმის შესახებ, რის შემდეგაც შეწყდა საქმის წარმოება და გაუქმდა საქმეზე გამოტანილი ყველა გადაწყვეტილება (განჩინება);

6.2. მარწმუნებლის ქონებას ყადაღა დაედო პირველი ინსტანციის სასამართლოს განჩინებით, კერძოდ, შეგებებულმა მოსარჩელემ სესხის ხელშეკრულების საფუძველზე ნასესხები 3 000 000 აშშ დოლარი არ დაუბრუნა გამსესხებელს (შ. შ-ს), გარკვეული დროის განმავლობაში მოვალე მხოლოდ პროცენტს უხდიდა კრედიტორს, რის გამოც ამ უკანასკნელმა სარჩელი შეიტანა და მსესხებლის მთელი ქონება დააყადაღა სასამართლომ. ადვოკატის მიერ გაწეული მომსახურების შედეგად, თბილისის სააპელაციო სასამართლომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ კლიენტისათვის კრედიტორის სასარგებლოდ დაკისრებული სესხის ძირითადი თანხა - 3 000 000 აშშ დოლარი 72 00 აშშ დოლარით შეამცირა;

6.3. შპს "ს-ის" საქმეზე სასამართლომ შეგებებული მოსარჩელის (ადვოკატის კლიენტის) სასარგებლო გადაწყვეტილება მიიღო, ამიტომ დაუსაბუთებელია ამ უკანასკნელის ვარაუდი, რომ ადვოკატს მიუძღვის ბრალი საქმის გაჭიანურებაში. საქმის სააპელაციო სასამართლოში განხილვისას კი კლიენტმა უარი თქვა სარჩელზე, რაც განპირობებული იყო იმით, რომ ამ უკანასკნელმა კრედიტორთან არსებულ რამდენიმე დავაზე შეთანხმებას მიაღწია;

6.4. შპს "ჩ-თან" დაკავშირებული დავა, ადვოკატის მომსახურების შედეგად, მისი კლიენტის მოგებით დასრულდა;

6.5. ზემოხსენებულ საწარმოსთან დაკავშირებული მეორე დავა, რომელიც კრების ოქმის ბათილად ცნობას ეხებოდა, კლიენტის სახელით დაიწყო ადვოკატმა და სარჩელი აღძრა იმ საფუძველით, რომ საწარმოს საწესდებო კაპიტალის გაზრდა არასწორი იყო. ამასთან, კლიენტმა ადვოკატს დაუმალა 2011 წლის 1 მარტის კრების ოქმის არსებობა, სადაც თურმე რწმუნებული თვითონაც მონაწილეობდა და თანხმობაც განაცხადა საწესდებო კაპიტალის გაზრდაზე და დაადასტურა კიდევ ხელმოწერით, რაც საფუძველად დაედო მისი სარჩელის უარყოფას (იხ. შეგებებული სარჩელით მოპასუხის /ადვოკატის/ შესაგებელი - ტ.1, ს.გ. 331-341).

7. თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება და დასკვნები

- 7.1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2015 წლის 17 აპრილის გადაწყვეტილებით:
- 7.1.1. ადვოკატის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ: მოპასუხეს (კლიენტს) მოსარჩელის (ადვოკატის) სასარგებლოდ დაეკისრა 77 712 ლარის და 3 203,62 აშშ დოლარის გადახდა;
- 7.1.2. კლიენტის შეგებებული სარჩელი არ დაკმაყოფილდა;
- 7.2. სასამართლომ საქმეში არსებულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით გამოიკვლია და დადგენილად მიიჩნია წინამდებარე გადაწყვეტილების 1-3 პუნქტებში ასახული ფაქტობრივი გარემოებანი და დავის მოსაწესრიგებლად გამოიყენა სსკ-ის 316-ე, 317-ე, 327-ე, 361-ე, 709-ე, 710-ე, 394-ე, 408-ე, 412-ე მუხლები, აგრეთვე, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის (შემდეგში: სსსკ) მე-3, მე-8, 39-ე 53-ე, 191, 243-244-ე, 248-250-ე, 257-ე, 364-ე, 365-ე, 367-ე, 369-ე მუხლები.
- 7.3. წინამდებარე გადაწყვეტილების 4.1-4.2.1 ქვეპუნქტებში ასახულ ძირითად სასარჩელო მოთხოვნასთან დაკავშირებით სასამართლომ განმარტა:
- 7.3.1. სსკ-ის 316-ე მუხლის პირველი ნაწილი ადგენს, რომ ვალდებულების ძალით კრედიტორი უფლებამოსილია მოსთხოვოს მოვალეს რაიმე მოქმედების შესრულება, ხოლო 317-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ვალდებულების წარმოშობისათვის აუცილებელია მონაწილეთა შორის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ვალდებულება წარმოიშობა ზიანის მიყენების (დელიქტის), უსაფუძვლო გამდიდრების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან. სსკ-ის 327-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ხელშეკრულება დადებულად ითვლება, თუ მხარეები მის ყველა არსებით პირობაზე შეთანხმდნენ საამისოდ გათვალისწინებული ფორმით. სსკ-ის 709-ე მუხლის თანახმად, დავალების ხელშეკრულებით რწმუნებული ვალდებულია შეასრულოს მისთვის დავალებული/მინდობილი ერთი ან რამდენიმე მოქმედება მარწმუნებლის სახელითა და ხარჯით. ამავე კოდექსის 710-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მარწმუნებელი ვალდებულია გადაუხადოს რწმუნებულს გასამრჯელო მხოლოდ ხელშეკრულებით ან კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში. ამავე ნორმის მე-2 ნაწილის თანახმად, გასამრჯელო ჩაითვლება უსიტყვოდ შეთანხმებულად, თუ გარემოებათა მიხედვით მოქმედების შესრულება მხოლოდ გასამრჯელოთია მოსალოდნელი, ხოლო მე-3 ნაწილის მიხედვით, თუ გასამრჯელოს ოდენობა არ არის განსაზღვრული, მაშინ რაიმე ნიხრის არსებობისას შეთანხმებულად

მიიჩნევა სანიხრო გასამრჯელო, ისევე, როგორც ნიხრის არარსებობისას - ჩვეულებრივი გასამრჯელო.

7.3.2. სასამართლოს შეფასებით, მოცემულ შემთხვევაში მხარეებს შორის ურთიერთობა წარმოშობილია დავალების ვალდებულებითსამართლებრივი ურთიერთობიდან გამომდინარე. სსკ-ის 361-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ვალდებულება უნდა შესრულდეს ჯეროვნად, კეთილსინდისიერად, დათქმულ დროსა და ადგილას. სასამართლოს მიერ დადგენილად იქნა მიჩნეული, რომ მოსარჩელემ მოპასუხეს გაუწია იურიდიული მომსახურება, რომლის ღირებულებაც კლიენტს ადვოკატისათვის არ აუნაზღაურებია.

7.4. საქალაქო სასამართლომ იმსჯელა თითოეულ საქმეზე, სადაც ადვოკატი კლიენტის ინტერესებს წარმოადგენდა და ამ უკანასკნელს წარმომადგენლის მიერ გაწეული იურიდიული მომსახურებისათვის შემდეგი გაანგარიშებით დააკისრა გასამრჯელო /ჰონორარი/:

7.4.1. 04.03.2012 წ. ხელშეკრულების საფუძველზე (იხ. ამ გადაწყვეტილების 1.1.1 ქვეპუნქტი) კლიენტს ადვოკატის სასარგებლოდ დაეკისრა 7143,2 ლარის გადახდა. საქალაქო სასამართლომ არ გაიზიარა მოპასუხის წარმომადგენლის განმარტება, რომ 04.03.2012წ. ხელშეკრულებაზე მხოლოდ ერთი მხარის ხელმოწერა იყო, აღნიშნული სამუშაო ვარიანტს წარმოადგენდა და მხარეები საბოლოოდ არ შეთანხმებულან არც ერთ ვარიანტზე. ხელშეკრულება მხოლოდ იმ შემთხვევაში ჩაითვლებოდა დასრულებულად, თუკი მასზე ორივე მხარე მოაწერდა ხელს;

7.4.2. საქალაქო სასამართლომ განმარტა, რომ საქმეში წარდგენილ ხელშეკრულებაზე სწორედ მოპასუხის (ადვოკატის კლიენტის) ხელმოწერა იყო, შესაბამისად, მისი ნების ნამდვილობა, რაც უკავშირდებოდა კლიენტის მიერ ადვოკატისათვის გაწეული იურიდიული მომსახურების ღირებულების ანაზღაურებას და მის ოდენობას, სწორედ აღნიშნული ხელშეკრულებიდან გამომდინარეობდა. ამის საწინააღმდეგო სარწმუნო მტკიცება მოპასუხემ სასამართლოს ვერ წარუდგინა. ამასთან, სასამართლომ ისიც აღნიშნა, რომ ამ სახის ხელშეკრულებისათვის წერილობითი ფორმის დაცვა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის თანახმად, სავალდებულო არ არის;

7.4.3. საქალაქო სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა 04.03.2012წ. ხელშეკრულების 2.2.4. პუნქტზე, რომლის თანახმად, მომსახურების ღირებულება შეადგენს მოგებული თანხის 4%-ს და თანხის გადახდა უნდა მომხდარიყო ადვოკატის კლიენტის სასარგებლოდ ამ უკანასკნელის პროცესუალური მოწინააღმდეგისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე რწმუნებულის ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით. საადვოკატო მომსახურების ხელშეკრულებაში მითითებული ჰონორარი სამივე ინსტანციის სასამართლოში განხორციელებული წარმომადგენლობისათვის იყო დადგენილი (იხ. მომსახურების ხელშეკრულება -

ტ.1,ს.ფ. 191 -192); სასამართლომ აღნიშნა, რომ ვერ გაითვალისწინებდა მოპასუხის (კლიენტის) წარმომადგენლის განმარტებას, რომ თანხის გადახდა მოხდებოდა ამოღებისთანავე, რომ ეს პირობა არ დამდგარა და რომ მისთვის თანხის ამოღების პროცესი იყო მნიშვნელოვანი. სასამართლოს შეფასებით მოპასუხემ სარწმუნოდ ვერ დაუსაბუთა, რომ ადვოკატის მიერ იურიდიული მომსახურების გაწევა მოსალოდნელი იყო გასამრჯელოს გარეშე. მართალია, მხარეთა შორის გაფორმებულ ხელშეკრულებაში მითითებულია, რომ თანხის გადახდა მოხდებოდა ადვოკატის კლიენტის მოწინააღმდეგის - მოპასუხისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე, მაგრამ აღნიშნული მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულების 2.4.1. პუნქტის, ისევე, როგორც იმის გათვალისწინებით, რომ მოსარჩელის მიერ მოპასუხისათვის ფაქტობრივად გაწეული იყო მომსახურება, არ შეიძლებოდა გამხდარიყო ადვოკატისათვის ანაზღაურებაზე უარის თქმის საფუძველი. მოსარჩელე ადასტურებდა, რომ მის მიერ შესაბამის საქმეზე წარდგენილი ხელშეკრულება მოიცავდა სამივე ინსტანციაში იურიდიული მომსახურების გაწევას მოპასუხისათვის. მხარეები შეთანხმებული იყვნენ, როგორც ეს სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, ანაზღაურებაზე მოგებული თანხის 4%-ის ოდენობით;

7.4.5. აღნიშნული ჰონორარის ანაზღაურებაზე სასამართლომ უარის თქმის საფუძველად ასევე ვერ გაიზიარა მოპასუხის (ადვოკატის კლიენტის) განმარტება, რომ რადგან შპს "ზ-ის" დავაზე გაუქმდა ყველა ინსტანციის გადაწყვეტილება, მოსარჩელეს (ადვოკატს) არ ჰქონდა შესაბამისი თანხის მოთხოვნის უფლება. საქალაქო სასამართლომ აღნიშნა, რომ საკასაციო სასამართლომ გააუქმა კასატორის - ადვოკატის კლიენტის მიერ მოთხოვნაზე უარის თქმის გამო, შპს "ზ-ის" საქმეზე არსებული გადაწყვეტილებები, მათ შორის, რომლითაც შპს "ზ-ს", როგორც პროცესუალურ მოწინააღმდეგეს ადვოკატის კლიენტის (მოპასუხის)სასარგებლოდ დაეკისრა 178 580 ლარის გადახდა. სასამართლო ისიც აღნიშნა, რომ როდესაც ადვოკატის კლიენტმა, როგორც კასატორიმა, საკასაციო სამართალწარმოების ეტაპზე უარი თქვა მოთხოვნაზე შპს "ზ-ის" მიმართ, კლიენტის წარმომადგენელი მოსარჩელე (ადვოკატი) აღარ იყო. ადვოკატის კლიენტმა რწმუნებულება გასცა ე. გ-ზე, რომელიც იმავდროულად წარმოადგენდა პროცესუალური მოწინააღმდეგის შპს "ზ-ის" წარმომადგენელს (იხ. ტ.1, ს.ფ. 193-199).

7.4.6. საქალაქო სასამართლოს შეფასებით, საკასაციო სასამართლოს მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილებების გაუქმება ვერ გახდებოდა კლიენტის მიერ ადვოკატის გასამრჯელოს ანაზღაურებაზე უარის თქმის საფუძველი. უდავოა, რომ

საადვოკატო მომსახურება გაწეული იყო, უდავო იყო, რომ სააპელაციო სასამართლოში მოსარჩელის (ადვოკატის) მონაწილეობით ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა მისი კლიენტის (მოპასუხის) მოთხოვნა. აქედან გამომდინარე, საქალაქო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია ადვოკატ-კლიენტს შორის შეთანხმება ჰონორარზე მოგებული თანხის 4%-ის ოდენობით. იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ მოსარჩელისავე (ადვოკატისავე) განმარტებით, მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულება ეხებოდა საქმის წარმოებას სამივე ინსტანციაში და ადვოკატი აღარ წარმოადგენდა კლიენტის (მოპასუხის) ინტერესებს საკასაციო სასამართლოს მიერ 2013 წლის 15 ივლისის განჩინების მიღებისას, საქმეში წარდგენილი განჩინებები საფუძველზე, საქალაქო სასამართლომ უდავოდ მიიჩნია, რომ საკასაციო სასამართლოში კლიენტს თავდაპირველად წარმოადგენდა ადვოკატი (მოსარჩელე), სწორედ ამ უკანასკნელის მიერ შეტანილ საკასაციო საჩივარზე დაადგინა ხარვეზი საკასაციო სასამართლომ, ხოლო ხარვეზის შესახებ განჩინება სხვა წარმომადგენელმა ჩაიბარა და ასევე სხვა წარმომადგენელმა თქვა უარი შპს "ზ-ის" მიმართ მოპასუხის (კლიენტის) მოთხოვნაზე. საქალაქო სასამართლომ დაასკვნა, მოპასუხეს (კლიენტს) მოსარჩელის (ადვოკატის) სასარგებლოდ უნდა დაკისრებოდა მის მიერ მოთხოვილი თანხა სამივე ინსტანციაში გაწეული მომსახურებისათვის, ანუ მოგებული თანხის 4%-ის ოდენობით, რაც შეადგენს 7 143,2 ლარს.

7.5. 17.05.2012 წ. ხელშეკრულების საფუძველზე (იხ. ამ გადაწყვეტილების 1.1.2 ქვეპუნქტი) კლიენტს ადვოკატის სასარგებლოდ დაეკისრა 83 013 ლარის გადახდა. ხელშეკრულების 2.2.4 მუხლის თანახმად, მომსახურების ღირებულება შეადგენს დავის საგნის ღირებულების 4%-ს და თანხის გადახდა უნდა მომხდარიყო ადვოკატის კლიენტის პროცესუალური მოწინააღმდეგის - მოპასუხისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე რწმუნებულის ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით. ხელშეკრულების 2.4.1. მუხლის თანახმად, მარწმუნებელს უფლება აქვს იურიდიული მომსახურების სრულ დასრულებამდე, ნებისმიერ დროს განაცხადოს უარი ხელშეკრულებაზე, მაგრამ მან უნდა აანაზღაუროს რწმუნებულის მიერ შესრულებული სამუშაო და ხელშეკრულების მოშლით მიყენებული ზიანი.

7.5.1. საქალაქო სასამართლომ არ გაიზიარა მოპასუხის (ადვოკატის კლიენტის) წარმომადგენლის განმარტება, რომ აღნიშნული ხელშეკრულება გაფორმდა კლიენტის მოწინააღმდეგე მხარისათვის თანხის დაკისრების მიზნით; მოპასუხის მტკიცებით, არასერიოზული იყო დავის საგნიდან გამომდინარე შეთანხმების არსებობა. სასამართლომ აღნიშნა, საქმეში წარმოდგენილი იყო თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე მოსარჩელე ნ. კ-ი, მოპასუხე

შპს "ს-ი", რომლის თანახმადაც სასარჩელო მოთხოვნას წარმოადგენდა მოპასუხისათვის მოსარჩელის სასარგებლოდ 5 536 714 ლარის გადახდა, აგრეთვე მოპასუხისათვის მოსარჩელის სასარგებლოდ ზიანის ანაზღაურების სახით 941 241,38 ლარის გადახდის დაკისრება. ამასთან, 5 536 714 ლარის 17 %-ს წარმოადგენს 941 241,38 ლარი, თუმცა, მისი გადახდა, როგორც გადაწყვეტილებიდან ირკვევა არ არის მოთხოვნილი აღსრულებამდე. ამავე გადაწყვეტილებით მოპასუხეს მოსარჩელის (ამ შემთხვევაში ადვოკატის კლიენტის) სასარგებლოდ დაეკისრა 2 655 302 ლარის გადახდა, ხოლო მოთხოვნა ზიანის ანაზღაურების თაობაზე არ დაკმაყოფილდა. საქალაქო სასამართლომ ამ შემთხვევაშიც არ გაითვალისწინა მოპასუხის წარმომადგენლის განმარტება, რომ ადვოკატისათვის გასამრჯელოს გადახდა მოხდებოდა თანხის ამოღებისთანავე, რომ ეს პირობა არ დამდგარა და თანხის ამოღების პროცესი იყო მნიშვნელოვანი. სასამართლომ მოპასუხის ვერც ის განმარტება გაიზიარა, რომ რადგან სარჩელზე უარის თქმის გამო საბოლოოდ შეწყდა საქმის წარმოება ადვოკატს (მოსარჩელეს) აღარ ჰქონდა ანაზღაურების მოთხოვნის უფლება;

7.5.2. საქალაქო სასამართლომ აღნიშნა, რომ მართალია მხარეთა შორის გაფორმებულ ხელშეკრულებაში მითითებულია, რომ თანხის გადახდა მოხდებოდა კლიენტის მოწინააღმდეგეზე დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე, მაგრამ აღნიშნული მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულების 2.4.1. პუნქტის გათვალისწინებით არ შეიძლებოდა გამხდარიყო ადვოკატისათვის (მოსარჩელისათვის) ანაზღაურებაზე უარის თქმის საფუძველი. სასამართლოს მოპასუხემ ვერ დაუდასტურა, რომ მოსარჩელის მიერ მისთვის შესაბამისი მომსახურების გაწევა უნდა მომხდარიყო გასამრჯელოს გადახდის გარეშე. სასამართლომ ასევე ყურადღება გაამახვილა, რომ მოპასუხეს (კლიენტს) თბილისის სააპელაციო სასამართლოში წარმოადგენდა ვ. ს-ე, რომელიც იყო შპს "ს-ის" (ანუ კლიენტის პროცესუალური მოწინააღმდეგის) წარმომადგენელი თბილისის საქალაქო სასამართლოში;

7.5.3. საქალაქო სასამართლოს შეფასებით, მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულება ეხებოდა იურიდიული მომსახურების გაწევას სამივე ინსტანციის სასამართლოში. უდავოა, რომ თბილისის სააპელაციო სასამართლოში მოპასუხის წარმომადგენელს აღარ წარმოადგენდა მოსარჩელე (ადვოკატი) და კლიენტს სხვა წარმომადგენელი ჰყავდა სააპელაციო სასამართლოში. სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია მხარეთა შორის შეთანხმების არსებობა მომსახურების ღირებულების ანაზღაურებაზე დავის

საგნის ღირებულების 4 %-ის ოდენობით. მოსარჩელე (ადვოკატი) შესაბამის თანხას ითხოვდა მის მიერ შემცირებული ოდენობით - 5 536 714 + 689 320 ლარის 4%-ს ანუ 221 468+27 572=249 040 ლარს. სასამართლომ ამ ნაწილში მოსარჩელის მოთხოვნა ნაწილობრივ დააკმაყოფილა და მოპასუხეს (კლიენტს) მოსარჩელის (ადვოკატის) სასარგებლოდ დააკისრა, ამ უკანასკნელის მიერ გაწეული მომსახურების ღირებულების ანაზღაურება მოსარჩელის მიერ მოთხოვნილი თანხის მესამედის ოდენობით - 83 013 ლარი.

7.6. 2012 წ. უთარილო ხელშეკრულების საფუძველზე (იხ. ამ გადაწყვეტილების 1.1.3 ქვეპუნქტი) კლიენტს ადვოკატის სასარგებლოდ დაეკისრა 15 578, 8 ლარის გადახდა. ამ შემთხვევაში მომსახურების საგანს წარმოადგენდა ადვოკატის მიერ კლიენტისათვის იურიდიული მომსახურების გაწევა შპს „ჩ-ის“ წინააღმდეგ აღძრულ სარჩელზე. ხელშეკრულების მიხედვით ადვოკატს სამივე ინსტანციის სასამართლოში ეკისრებოდა კლიენტის წარმომადგენლობა. **ხელშეკრულების 2.2.4 მუხლის თანახმად, მომსახურების ღირებულება შეადგენს დავის საგნის ღირებულების 4%-ს. თანხის გადახდა მოხდება მოპასუხეზე (კლიენტის პროცესუალურ მოწინააღმდეგეზე) დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე რწმუნებულის ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით.** აღნიშნული ხელშეკრულება ხელმოწერილია მხარეების მიერ, თუმცა, მასზე არ არის აღნიშნული თარიღი;

7.6.1. საქალაქო სასამართლომ არ გაიზიარა მოპასუხის (კლიენტის) განმარტება, რომ არ უნდა ყოფილიყო გათვალისწინებული აღნიშნული ხელშეკრულება, ვინაიდან მასზე არ იყო მითითებული თარიღი, ასევე, გაურკვეველი იყო მხარეთა შეთანხმება. მისი გაფორმება მოხდა იმ მიზნით, რომ მესამე პირს (კლიენტის მოწინააღმდეგეს) დაეკისრებოდა შესაბამისი თანხები. გაურკვეველია, რომელ საქმეზეა აღნიშნული შეთანხმება გაფორმებული, რადგან რამდენიმე დავას აწარმოებდნენ შპს "ჩ-ის" მიმართ. ამასთან, სხვა ხელშეკრულებებშიც იგივე პირობებია გათვალისწინებული. მოპასუხე ასევე აღნიშნავდა, რომ არ დამდგარა პირობა, რაც ხელშეკრულებაშია აღნიშნული, რომ თანხის გადახდა მოხდებოდა მისი ამოღებისთანავე;

7.6.2. სასამართლომ არასარწმუნოდ მიიჩნია მოპასუხის მტკიცება და განმარტა, რომ ხელშეკრულებაში ცალსახად არის მითითებული, რომელ საქმეზე იქნა გაფორმებული ხელშეკრულება, კერძოდ, იგი ეხებოდა თანხის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით წარმოებულ დავას შპს "ჩ-ის" წინააღმდეგ. მოპასუხეს (კლიენტს) არ წარუდგენია დამადასტურებელი მტკიცებულება და სარწმუნოდაც არ მიუთითებია სასამართლოსათვის, რომ იმავე მხარეებს შორის თანხის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით სხვა დავაც წარმოებდა. თარიღის

გაუფორმებლობა კი მოცემულ შემთხვევაში მხარეთა მიერ ხელშეკრულებაში ასახულ ნებას არანამდვილად ვერ აქცევდა.

7.6.3. საქალაქო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია მხარეებს შორის შესაბამისი პირობებით ხელშეკრულების გაფორმების ფაქტობრივი გარემოებები. სასამართლომ არ გაიზიარა მოპასუხის წარმომადგენლის განმარტება, რომ თანხის გადახდა მოხდებოდა ამოღებისთანავე, ეს პირობა არ დამდგარა და თანხის ამოღების პროცესი იყო მნიშვნელოვანი. სასამართლომ განმარტა, რომ მართალია მხარეთა შორის გაფორმებულ ხელშეკრულებაში მითითებული იყო, რომ თანხის გადახდა მოხდებოდა მოპასუხისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე, მაგრამ აღნიშნული, ხელშეკრულების 2.4.1 პუნქტის გათვალისწინებით არ შეიძლებოდა გამხდარიყო ადვოკატისათვის გასამრჯელოს ანაზღაურებაზე უარის თქმის საფუძველი;

7.6.4. სასამართლომ აღნიშნა, რომ მოპასუხესა (ადვოკატის კლიენტს) და შ. შ-ს შორის 2013 წლის 20 ივნისს მიღწეული იქნა შეთანხმება სარჩელებზე და მოთხოვნებზე უარის თქმის თაობაზე, რომლითაც მათი შეთანხმებით გაუქმდა მოცემულ საქმეზე 2013 წლის 15 მარტს გაცემული სააღსრულებო ფურცელი. მოცემულ საქმეზე ადვოკატის კლიენტის მოთხოვნა მოწინააღმდეგის მიმართ დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მიერ და ორივე ინსტანციის სასამართლოში კლიენტს წარმოადგენდა მოსარჩელე (ადვოკატი). ის გარემოება, რომ შემდგომი შეთანხმებით გაუქმდა მოცემულ საქმეზე გაცემული სააღსრულებო ფურცელი, სასამართლოს მოსაზრებით, ვერ გახდებოდა ადვოკატის მიერ გაწეული მომსახურების ანაზღაურებაზე უარის თქმის საფუძველი. მოპასუხემ (კლიენტმა) სასამართლოს ვერ დაუდასტურა, რომ მისთვის ადვოკატს (მოსარჩელეს) მომსახურება გასამრჯელოს გარეშე უნდა გაეწია. სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული იყო მომსახურების ანაზღაურება დავის საგნის ღირებულების 4 %-ის ოდენობით. ამასთან, აღნიშნული ხელშეკრულება მოიცავდა მომსახურების გაწევას სამივე ინსტანციის სასამართლოში. მოსარჩელემ მოთხოვნა შემცირებული ოდენობით დააყენა - სულ 23 368,2 ლარის ოდენობით (20 479,2+2 889), საქალაქო სასამართლომ მოთხოვნილი თანხის 2/3-ის ანაზღაურება დააკისრა მოპასუხეს, რადგანაც ამ უკანასკნელს ორი ინსტანციის სასამართლოში წარმოადგენდა ადვოკატი.

7.7. ამ გადაწყვეტილების 2.4 ქვეპუნქტში დასახელებულ საქმეზე, ადვოკატი საკუთარი კლიენტის, როგორც მესამე პირის ინტერესებს, წარმოადგენდა შ. შ-ის მიერ აღძრულ სარჩელში მოპასუხე- ა. მ-ის წინააღმდეგ. საქალაქო სასამართლომ განმარტა, რომ მოპასუხე (კლიენტი) სადავოდ არ ხდიდა, რომ ადვოკატმა

(მოსარჩელემ) გაუწია მომსახურება, არც იმაზე დავობდა, რომ ადვოკატის მომსახურება სასყიდლიანი უნდა ყოფილიყო. კლიენტის შედაგება ეხებოდა ადვოკატისათვის გადასახდელი გასამრჯელოს (მომსახურების სანაცვლო ანაზღაურების) ოდენობას.

7.7.1. კლიენტის (მოპასუხის) განმარტებით, მხარეთა შორის არსებობდა შეთანხმება დავის საგნის ღირებულების - 8 144 883 აშშ დოლარის 2.5%-ის 0.1%-ის თაობაზე, რადგან მოპასუხის, რომელიც ამ დავაში მესამე პირად იყო ჩართული, ინტერესი შემოიფარგლებოდა 2.5%-ით, რაც იქიდან გამომდინარეობდა, რომ მისი წილი შპს "ფ-აში" სწორედ 2.5%-ს შეადგენდა. კლიენტის მტკიცებით, დავის მის სასარგებლოდ დასრულების შემთხვევაში, გადაუხდიდა იგი ადვოკატს გასამრჯელოს;

7.7.2. საქალაქო სასამართლოს შეფასებით, მოსარჩელე (ადვოკატმა) სარწმუნოდ ვერ მიუთითა და დაამტკიცა, მოცემულ საქმეზე რა ოდენობით უნდა მიეღო მას ანაზღაური იურიდიული მომსახურების გაწევის სანაცვლოდ. ადვოკატმა ვერ მიუთითა დამაჯერებლად, თუ რა შეთანხმება არსებობდა მისაღებ გასამრჯელოსთან დაკავშირებით მხარეებს შორის. სასამართლომ არ გაიზიარა მოსარჩელის (ადვოკატის) განმარტება, რომ ჩვეულებრივ ანაზღაურებას ადვოკატ-კლიენტს შორის წლების განმავლობაში არსებული და ჩამოყალიბებული საქმიანი ურთიერთობებიდან გამომდინარე შეადგენდა დავის საგნის ღირებულების 4%. მოსარჩელემ სასამართლოს ვერ დაუმტკიცა, რომ მხარეთა შორის არსებული ურთიერთობებიდან გამომდინარე იგი ჩვეულებრივ იღებდა 4%-ს დავის საგნის ღირებულებიდან, რადგან არ წარუდგენია სასამართლოსათვის დავის საგნის ღირებულების 4%-ის ოდენობით ანაზღაურების მიღების დამადასტურებელი დოკუმენტები და სარწმუნოდაც არ მიუთითებია მათზე;

7.7.3. მოსარჩელის (ადვოკატის) მიერ წარდგენილ ხელშეკრულებებზე მსჯელობისას, საქალაქო სასამართლომ დაასკვნა, რომ ისინი არ ადასტურებდნენ, რომ გაწეული მომსახურებისათვის ადვოკატი ჰონორარის სახით, ჩვეულებრივ, დავის საგნის ღირებულების 4%-ს იღებდა. სასამართლომ განმარტა, რომ ადვოკატის მიერ წარდგენილი წერილობითი ხელშეკრულება ითვალისწინებდა, ასევე, ანაზღაურებას მოგებული თანხის 4%-ის ოდენობით. საქალაქო სასამართლომ, ასევე არ გაიზიარა მოსარჩელის (ადვოკატის) განმარტება, რომ დავის საგნის ღირებულების 4%-ს სსსკ-ი ითვალისწინებს ჩვეულებრივ ანაზღაურებად. სასამართლომ განმარტა, რომ სსსკ-ის შესაბამისი მუხლი განსაზღვრავს იმ გონივრულ ოდენობას, არა უმეტეს რომლის ფარგლებშიც სასამართლო აკისრებს შესაბამის მხარეს მეორე მხარის მიერ წარმომადგენლის

მომსახურებაზე გაწეულ ხარჯებს. ამასთან, აღნიშნული არ ეხება მხარეთა შორის არსებულ სახელშეკრულებო ურთიერთობას იურიდიული მომსახურების გაწევის თაობაზე და იგი მხოლოდ განსაზღვრავს იმ მაქსიმალურ ოდენობას, რომლის ფარგლებშიც შეიძლება სასამართლომ დააკისროს წაგებულ მხარეს მეორე მხარის სასარგებლოდ მის მიერ გაწეული ხარჯების ანაზღაურება;

7.7.4. სასამართლომ აღნიშნა, რომ ის გარემოება, რომ საბოლოოდ მხარეებს შორის მოხდა შეთანხმება, რომლის საფუძველზე მათ შორის გაუქმდა მოპასუხის (კლიენტის) სასარგებლოდ მიღებული გადაწყვეტილებები, ვერ გახდებოდა ანაზღაურებაზე უარის თქმის საფუძველი მოსარჩელისათვის (ადვოკატისათვის). საქალაქო სასამართლომ მოცემულ საქმეზე გაწეული მომსახურებისათვის მოპასუხეს (კლიენტს მოსარჩელის (ადვოკატის) სასარგებლოდ დააკისრა 8 144 883 აშშ დოლარის 2.5%-ის 0,1%, რაც 203,62 აშშ დოლარია.

7.8. ამ გადაწყვეტილების 2.5 ქვეპუნქტში მითითებულ საქმეზე საქალაქო სასამართლომ მოპასუხეს (კლიენტს) მოსარჩელის (ადვოკატის) სასარგებლოდ დააკისრა 4059 ლარის გადახდა. მხარეთა შორის წერილობითი ხელშეკრულების არარსებობის მიუხედავად, უდავოდ იქნა მიჩნეული, რომ ადვოკატი კლიენტის ინტერესებს წარმოადგენდა ამ უკანასკნელის მიერ აღძრულ სარჩელზე მოპასუხე თ. ბ-ის წინააღმდეგ, ხოლო დავის საგანი იყო თანხის დაკისრება. არც ის იყო სადავო, რომ გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ ადვოკატს უნდა მიეღო გასამრჯელო. მოპასუხის (კლიენტის) განმარტებით, მხარეთა შორის არსებობდა შეთანხმება დავის საგნის ღირებულების 2 %-ის თაობაზე (2015 წლის 18 მარტის სასამართლო სხდომის ოქმი, საპაექრო სიტყვა). ამასთან, მოპასუხის წარმომადგენელი განმარტავდა, რომ თანხის გადახდა მოხდებოდა საქმის მოგებისა და თანხის ამოღების შემდეგ, თანხა არ ყოფილა ამოღებული, პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმე დასრულდა კლიენტის გამარჯვებით, ამ უკანასკნელის სასარგებლოდ მიღებული გადაწყვეტილება გაუქმდა მეორე ინსტანციის სასამართლოს განჩინებით, საქმე ხელახლა განსახილველად დაბრუნდა ქვემდგომ სასამართლოში, სადაც უკვე სხვა წარმომადგენელი მონაწილეობდა მოპასუხის (კლიენტის) სახელით, ამასთან, პროცესუალური მოწინააღმდეგისაგან თანხის ამოღება არ მომხდარა;

7.8.1. სასამართლომ არ გაიზიარა მოპასუხის განმარტება ზემოხსენებული საფუძველებით ადვოკატის მიერ გაწეული მომსახურების ანაზღაურებაზე უარის თქმის თაობაზე. უდავო იყო, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოში ადვოკატის (მოსარჩელის) მონაწილეობით საქმე დასრულდა ამ უკანასკნელის კლიენტის (მოპასუხის) გამარჯვებით, ის გარემოება, რომ აღნიშნული გადაწყვეტილება გაუქმდა სააპელაციო წესით გასაჩივრების ეტაპზე და საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდა პირველი ინსტანციის სასამართლოს,

სადაც უკვე სხვა წარმომადგენელი მონაწილეობდა მოპასუხის (კლიენტის) სახელით, ისევე ის, რომ პროცესუალური მოწინააღმდეგისაგან არ მომხდარა თანხის ამოღება და საბოლოოდ მხარეები მორიგდნენ, საქალაქო სასამართლოს შეფასებით, ვერ გახდებოდა მოსარჩელის (ადვოკატის) მოთხოვნის უარყოფის საფუძველი. მოპასუხემ სასამართლოს ვერ დაუსაბუთა, რომ მისთვის ადვოკატს (მოსარჩელეს) უსასყიდლოდ უნდა გაეწია საადვოკატო მომსახურება;

7.8.2. საქალაქო სასამართლომ დაასკვნა, რომ რამდენადაც მოპასუხე ადასტურებდა შეთანხმების არსებობას დავის საგნის ღირებულების 2%-ზე და მოსარჩელეც ამ ოდენობით ითხოვდა გაწეული მომსახურების ანაზღაურებას შესაბამის საქმეზე, ადვოკატის სასარგებლოდ კლიენტს უნდა დაკისრებოდა დავის საგნის ღირებულების 2%, რაც 4 059 ლარია. სსსკ-ის 131-ე მუხლის თანახმად, ერთი მხარის მიერ ისეთი გარემოების არსებობის ან არარსებობის დადასტურება (აღიარება), რომელზედაც მეორე მხარე ამყარებს თავის მოთხოვნებსა თუ შესაგებელს, სასამართლომ შეიძლება საკმარის მტკიცებულებად ჩათვალოს და საფუძვლად დაუდოს სასამართლო გადაწყვეტილებას.

7.9. ამ გადაწყვეტილების 2.6 ქვეპუნქტში დასახელებულ საქმეზე, საქალაქო სასამართლომ მოპასუხეს (კლიენტს) მოსარჩელის (ადვოკატის) სასარგებლოდ, ამ უკანასკნელის მიერ გაწეული მომსახურების ანაზღაურება დააკისრა დავის საგნის ღირებულების 3 000 000-ის 0,1%-ის - 3 000 აშშ დოლარის ოდენობით. ამ შემთხვევაშიც ზეპირი ხელშეკრულების საფუძველზე წარმომადგენდა ადვოკატი (მოსარჩელე) კლიენტს, როგორც მოპასუხეს, ამ უკანასკნელის წინააღმდეგ შ. შ-ის მიერ აღძრულ სარჩელზე. პირველი ინსტანციის სასამართლოში კლიენტმა (მოპასუხემ) წააგო დავა, თუმცა, სააპელაციო წესით გასაჩივრების გზით, სადაც კლიენტს ადვოკატი (მოსარჩელე) წარმომადგენდა, ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა სააპელაციო საჩივარი და ამ უკანასკნელს შ. შ-ის სასარგებლოდ დაეკისრა სესხის ძირითადი თანხა 2 928 000 აშშ დოლარის ოდენობით. საკასაციო ინსტანციის სასამართლოში ადვოკატმა დაარღვია საკასაციო საჩივრის წარდგენისათვის დადგენილი საპროცესო ვადა და საკასაციო განაცხადის ვადის დარღვევით შეტანის გამო იგი განუხილველად დარჩა;

7.9.1 საქალაქო სასამართლომ არ გაიზიარა მოსარჩელის (ადვოკატის) მტკიცება, რომ მას ამ დავაზე დავის საგნის ღირებულების 1%-ის ოდენობით უნდა მიეღო გაწეული მომსახურების სანაცვლო გასამრჯელო. მოსარჩელემ სასამართლოს ვერ წარუდგინა აღნიშნულის დამადასტურებელი მტკიცებულება და ვერც სარწმუნოდ მიუთითა იმაზე რომ, ჰონორარის სახით, სწორედ დავის საგნის 1%-ზე არსებობდა მხარეთა შორის ზეპირი შეთანხმება. საქალაქო სასამართლო, სსსკ-ის 131-ე მუხლის დანაწესს დაეყრდნო (*ნორმის დეფინიცია იხ. ამ გადაწყვეტილების 7.8.2 ქვეპუნქტში*), რადგან მოპასუხე სადავოდ არ ხდიდა, რომ ადვოკატის

ანაზღაურებისათვის მხარეები შეთანხმდნენ დავის საგნის ღირებულების 0.1%-ზე, სწორედ ამ გამოანგარიშებით დაეკისრა მოპასუხეს (კლიენტს) მოსარჩელის (ადვოკატის) სასარგებლოდ 3000 აშშ დოლარის გადახდა;

7.9.2 საქალაქო სასამართლომ აღნიშნა, რომ მოპასუხე სადავოდ ხდიდა დავის საგნის ოდენობას და აცხადებდა, რომ მისთვის სადავო იყო 972 00 აშშ დოლარი და ადვოკატისათვის გასამრჯელოს გადახდაც მხოლოდ იმ შემთხვევაში მოხდებოდა, თუ მოპასუხეს (კლიენტს) გადასახდელად არ დაეკისრებოდა ჯარიმა - 972 000 აშშ დოლარი, შესაბამისად, მოპასუხის მტკიცებით, დავის საგანი იყო არა 5 220 000 აშშ დოლარი, არამედ - 972 000 აშშ დოლარი;

7.9.3. საქალაქო სასამართლომ მოპასუხის (კლიენტის) ზემოხსენებული მტკიცების საწინააღმდეგოდ განმარტა, რომ დავის საგანი (ოდენობა) ასახული იყო სასამართლოს შესაბამის გადაწყვეტილებებში, საქალაქო სასამართლომ ამ შემთხვევაში გაიზიარა მოსარჩელის (ადვოკატის) განმარტება დავის საგნის ღირებულების განსაზღვრასთან მიმართებით, ამასთან, იგი გასამრჯელოს სახით მხოლოდ 3 000 000 აშშ დოლარიდან ითხოვდა მის მიერ მოთხოვნილი ოდენობით თანხის დაკისრებას. აღნიშნულ საქმეზეც საბოლოოდ მხარეებს (კლიენტსა და მის მოწინააღმდეგეს) შორის 2013 წლის 20 ივნისს შეთანხმება გაფორმდა. მოსარჩელე (ადვოკატი) აღარ იყო მოპასუხის (კლიენტის) წარმომადგენელი. საქალაქო სასამართლოს შეფასებით, აღნიშნული არ გამორიცხავდა მხარის მიერ შესრულებული სამუშაოს ანაზღაურებას. ის გარემოება, რომ კლიენტის საკასაციო საჩივარი დარჩა განუხილველი, ისევე როგორც ის, რომ მოდავე მხარეები მორიგდნენ, ვერ გახდება ადვოკატის (მოსარჩელის) მიერ გაწეული მომსახურების ანაზღაურებაზე უარის თქმის საფუძველი.

7.10. ამ გადაწყვეტილების 2.7 ქვეპუნქტში მითითებულ საქმეზე, საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილებით მოპასუხეს (კლიენტს) მოსარჩელის (ადვოკატის) სასარგებლოდ 2 000 ლარის ანაზღაურება დაეკისრა. ამ საქმეზე მხარეთა შორის სადავო არ იყო ზეპირი შეთანხმების არსებობა, ასევე, სადავო არ იყო გასამრჯელოს სახით ადვოკატისათვის 2 000 ლარის ანაზღაურება. მოპასუხე (კლიენტი) დავობდა, რომ აღნიშნული თანხის გადახდა მოხდებოდა იმ შემთხვევაში, თუ იგი საქმეს გამარჯვებით დაასრულებდა. მოპასუხემ ამ შემთხვევაში დავა წააგო, რის გამოც, მისი მოსაზრებით, ადვოკატს არ ეკუთვნოდა გასამრჯელო;

7.10.1. მოპასუხის ზემოხსენებული მტკიცების საწინააღმდეგოდ, საქალაქო სასამართლომ განმარტა, რომ კლიენტს არ წარუდგენია სასამართლოსათვის რაიმე მტკიცებულება და სარწმუნოდაც არ მიუთითებია, რომ მხოლოდ დავის მის სასარგებლოდ დასრულების შემთხვევაში იქნებოდა კლიენტი ვალდებული,

ანაზღაურებინა ადვოკატის მიერ გაწეული მომსახურების სანაცვლო გასამრჯელო, სხვა შემთხვევაში, ამ უკანასკნელს უსასყიდლოდ უნდა გაეწია მომსახურება კლიენტისათვის.

7.11. მოპასუხის შეგებებულ სასარჩელო მოთხოვნასთან დაკავშირებით (იხ. ამ გადაწყვეტილების 5.2-5.2.2 ქვეპუნქტები), საქალაქო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ მხარეებს შორის არსებობდა ურთიერთობა იურიდიული მომსახურების გაწევის შესახებ, რომელიც წესრიგდებოდა, როგორც წერილობითი, ისე - ზეპირი ფორმით დადებული შეთანხმებებით. სასამართლომ ასევე დადგენილად მიიჩნია, რომ შეგებებულმა მოსარჩელემ (კლიენტმა) მოპასუხეს (ადვოკატს) გადაუხადა 20 000 (ოცი ათასი) აშშ დოლარი და 1 000 (ათასი) ლარი, როგორც ამ უკანასკნელის მიერ გაწეული იურიდიული მომსახურების საფასური. აღნიშნული თანხის გადახდა მოხდა მხარის მიერ ნაკისრი ვალდებულებიდან გამომდინარე, როგორც გაწეული იურიდიული მომსახურების ღირებულება. შესაბამისად, ადვოკატისათვის გადახდილი ჰონორარის დაბრუნების მოთხოვნის სამართლებრივი და ფაქტობრივი საფუძვლები არ არსებობდა.

7.11.1. ადვოკატის (თავდაპირველი მოსარჩელის) მიერ კლიენტისათვის (შეგებებული მოსარჩელისთვის), ზიანის სახით, 1 000 000 (ერთი მილიონი) აშშ დოლარის ანაზღაურების თაობაზე სასამართლომ განმარტა: სსკ-ის 394-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მოვალის მიერ ვალდებულების დარღვევისას კრედიტორს შეუძლია მოითხოვოს ამით გამოწვეული ზიანის ანაზღაურება. ეს წესი არ მოქმედებს მაშინ, როცა მოვალეს არ ეკისრება პასუხისმგებლობა ვალდებულების დარღვევისათვის. სსკ-ის 408-ე მუხლის თანახმად, იმ პირმა, რომელიც ვალდებულია აანაზღაუროს ზიანი, უნდა აღადგინოს ის მდგომარეობა, რომელიც იარსებებდა, რომ არ დამდგარიყო ანაზღაურების მავალდებულებელი გარემოება. ამავე კოდექსის 412-ე მუხლის თანახმად, ანაზღაურებას ექვემდებარება მხოლოდ ის ზიანი, რომელიც მოვალისათვის წინასწარ იყო სავარაუდო და წარმოადგენს ზიანის გამომწვევი მოქმედების უშუალო შედეგს. სასამართლომ განმარტა, რომ როგორც სახელშეკრულებო, ისე დელიქტიდან გამომდინარე საფუძვლით, ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება პირს დაეკისრება მხოლოდ ერთდროულად რამდენიმე პირობის არსებობის შემთხვევაში: 1. მართლსაწინააღმდეგო ქმედება, 2. ზიანი, 3. მიზეზობრივი კავშირი დამდგარ შედეგსა (ზიანს) და მართლსაწინააღმდეგო ქმედებას შორის, 4. ზიანის მიმყენებელის ბრალი. მხარეთა შორის მტკიცების ტვირთის განაწილების პრინციპიდან გამომდინარე, მოსარჩელე ვალდებულია, დაამტკიცოს ზიანის არსებობა და მისი მოცულობა, ასევე - მიზეზობრივი კავშირი ქმედებასა და დამდგარ შედეგს შორის, ანუ,

მოვალის მოქმედება უნდა იყოს არა მარტო ბრალეული, არამედ - ზიანის გამომწვევიც. შესაბამისად, ზიანის მიმყენებელმა უნდა დაამტკიცოს მის ქმედებაში მართლწინააღმდეგობისა და ბრალის არარსებობა.

7.11.2. სასამართლოს შეფასებით, მოცემულ შემთხვევაში კლიენტმა შეგებებულ სარჩელში ვერ დაასაბუთა ადვოკატის მიერ ვალდებულების დარღვევა. ასევე, ვერ დაამტკიცა ზიანის არსებობის ფაქტობრივი გარემოება. აღნიშნული კი გამორიცხავდა კლიენტის შეგებებული სარჩელის დაკმაყოფილებას ადვოკატის წინააღმდეგ.

8. მოპასუხის (კლიენტის) სააპელაციო საჩივარი

8.1. საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ადვოკატის კლიენტმა (მოპასუხემ), რომელმაც მოითხოვა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით, ადვოკატის (ძირითადი მოსარჩელის) სარჩელის უარყოფა, კლიენტის შეგებებული სარჩელის დაკმაყოფილება შემდეგ არგუმენტებზე დაყრდნობით:

8.1.1. სასამართლომ არასწორად მიიჩნია დადგენილად მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულებები და ასევე არ დაადგინა ფაქტობრივი გარემოება მოპასუხის (კლიენტის) მიერ ნაკისრი ვალდებულებების არაჯეროვნად შესრულების შესახებ. სასამართლომ უდავოდ დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებად არ მიიჩნია ისეთი უტყუარი ფაქტები, რომლებიც ასახული იყო მის შესაგებელსა და შეგებებულ სარჩელში, რამაც იძულებული გახადა კლიენტი (აპელანტი) კონკრეტული სასამართლო დავები მორიგებით დაესრულებინა;

8.1.2. სასამართლომ არ შეაფასა ის გარემოება, რომ საქმეზე წარდგენილი ერთი ხელშეკრულება ადვოკატის მომსახურების ანაზღაურების შესახებ უთარილოა, ხოლო დანარჩენი - არ არის ხელმოწერილი ორივე მხარის მიერ. სსკ-ის 68-ე მუხლის შესაბამისად, გარიგების ნამდვილობისათვის საჭიროა კანონით დადგენილი ფორმის დაცვა. თუკი ასეთი ფორმა არ არის დაწესებული, მხარეებს შეუძლიათ თვითონ განსაზღვრონ იგი. ამავე კოდექსის 69-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, გარიგება შეიძლება დაიდოს ზეპირი ან წერილობითი ფორმით, ხოლო მეორე ნაწილის შესაბამისად, გარიგება წერილობითი ფორმით შეიძლება დაიდოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ან მხარეთა შეთანხმებით. ამავე მუხლის მესამე ნაწილის შესაბამისად, გარიგების წერილობითი ფორმის არსებობისას საკმარისია გარიგების მონაწილე მხარეთა ხელმოწერა. განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელის (ადვოკატის) მიერ

წარდგენილი სამი ხელშეკრულება, მისი შინაარსისა და ფორმის გათვალისწინებით, ბათილია;

8.1.3. იმ შემთხვევაში, თუ სასამართლო მომსახურების ხელშეკრულებებს უდავო ფაქტობრივ გარემოებებზე მიიჩნევა, მართებულად უნდა შეეფასებინა სამივე ხელშეკრულების ის პუნქტები, რომლებითაც განსაზღვრულია ადვოკატის მომსახურების ანაზღაურების პირობები და წესი. ამ ხელშეკრულებათაგან ორ შემთხვევაში ადვოკატის ჰონორარი განისაზღვრება დავის საგნის ღირებულების 4 %-ით, ხოლო მესამე შემთხვევაში - მოგებული თანხის 4 %-ით. ამ ხელშეკრულებების მიხედვით ასევე ცხადია, რომ ადვოკატის მომსახურების ანაზღაურება თანხის ამოღებისთანავე, რწმუნებულის ანგარიშზე ჩარიცხვით უნდა მომხდარიყო. ამ შეთანხმების შესაბამისად, ადვოკატი გასამრჯელოს მიიღებდა მაშინ, როდესაც კლიენტის პროცესუალურ მოწინააღმდეგე მხარეს გადასახდელად დაეკისრებოდა გარკვეული თანხა. ამ თანხიდან იქნებოდა გადახდილი ადვოკატის მომსახურების ღირებულებაც. მაშასადამე, ხელშეკრულებებში ეს პუნქტები წარმოადგენენ პირობადადებულ გარიგებებს, ხოლო ვინაიდან ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობები (თანხის მოგება და მოპასუხისთვის თანხის დაკისრება) არ დამდგარა, აღნიშნული შეპირებებიც ძალას კარგავენ, რაც თანხის გადახდის ვალდებულებისგან ათავისუფლებს მარწმუნებელს (ადვოკატის კლიენტს);

8.1.4. სასამართლომ არასათანადოდ შეაფასა კლიენტის შეგებებულ სარჩელში მითითებული ფაქტები და არ დააკმაყოფილა მოთხოვნა ზიანის ანაზღაურებაზე (იხ. სააპელაციო საჩივარი; ტ. 3, ს.ფ.394-409).

9. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის განჩინება და დასკვნები

9.1. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2016 წლის 26 ოქტომბრის განჩინებით ადვოკატის კლიენტის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა; უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2015 წლის 17 აპრილის გადაწყვეტილება. სასამართლომ სრულად გაიზიარა საქალაქო სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები და მათი სამართლებრივი შეფასებები (სსსკ-ის 390.3-ე მუხლის “გ” ქვეპუნქტი).

9.2. მოპასუხის (კლიენტის) სააპელაციო პრეტენზიებთან დაკავშირებით (იხ. ამ

გადაწყვეტილების მე-8 პუნქტი) სასამართლომ განმარტა:

9.2.1. პირველი ინსტანციის სასამართლომ სამართლებრივად სწორად შეაფასა საქმისათვის მნიშვნელოვანი გარემოებები და მართებულად დააკვალიფიცირა მხარეთა შორის არსებული მატერიალურსამართლებრივი ურთიერთობიდან გამომდინარე მხარეთა უფლება-მოვალეობები, რის შედეგადაც სასამართლო მივიდა სწორ გადაწყვეტილებამდე. ადვოკატმა სააპელაციო საჩივრით სადავოდ გახადა სამივე წერილობითი ხელშეკრულების ის პუნქტი, სადაც განმარტებულია ადვოკატისათვის, ამ უკანასკნელის მიერ გაწეული მომსახურების საზღაურად, კლიენტის მიერ ჰონორარის გადახდის პროცედურები. აპელანტის ძირითადი პრეტენზია იმას ეხებოდა, რომ სასამართლომ შეთანხმების ზემოხსენებული პუნქტები არასწორად განმარტა, ვინაიდან ადვოკატისათვის გადასახდელი გასამრჯელო უნდა დაანგარიშებულიყო სასამართლო დავის შედეგად მოგებული თანხიდან და არა დავის საგნის ღირებულებიდან, ჰონორარის გადახდა კი უნდა მომხდარიყო კლიენტის პროცესუალური მოწინააღმდეგისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე რწმუნებულის (ადვოკატის) ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით;

9.2.2. სასამართლოს შეფასებით, აპელანტის მტკიცება, რომ წარმომადგენლისათვის მომსახურების ანაზღაურება უნდა მოხდეს მხოლოდ მოწინააღმდეგე მხარისათვის თანხების გადასახდელად დაკისრებისა და ამ თანხის ამოღების შემდეგ, დაუსაბუთებელია და ვერ იქნება გაზიარებული, ვინაიდან, ადვოკატის მიერ კლიენტისათვის იურიდიული მომსახურების გაწევის ფაქტი სახეზეა და აღნიშნული სადავოდ არ გაუხდია მოპასუხეს (ადვოკატის კლიენტს), შესაბამისად, წარმომადგენლისათვის მის მიერ ფაქტობრივად გაწეული მომსახურების ანაზღაურება დამოკიდებული ვერ იქნებოდა კლიენტის პროცესუალური მოწინააღმდეგისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებაზე. იმ გარემოებასთან დაკავშირებით, რომ კლიენტმა ადვოკატს შეუწყვიტა დავალების ხელშეკრულებები, სასამართლოს შეფასებით, მითითებული არგუმენტის გაზიარების საფუძველი მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულების 2.4.1. მუხლის გათვალისწინებით *[მარწმუნებელს უფლება ჰქონდა იურიდიული მომსახურების სრულ დასრულებამდე ნებისმიერ დროს უარი ეთქვა ხელშეკრულებაზე, მაგრამ უნდა აენაზღაურებინა რწმუნებულის მიერ შესრულებული სამუშაო და ხელშეკრულების მოშლით მიყენებული ზიანი]*, არ არსებობდა, მით უმეტეს, როდესაც უდავოა, რომ ადვოკატისაგან (მოსარჩელისგან) კლიენტმა (მოპასუხემ) მიიღო გარკვეული მომსახურება. ამ

კონტექსტში სააპელაციო სასამართლომ არ გაიზიარა აპელანტის მითითება, რომ მხარეთა შორის არსებული შეთანხმებები სსკ-ის 90-ე და 93-ე მუხლების საფუძველზე წარმოადგენდა პირობადადებულ გარიგებებს და განსახილველ შემთხვევაში, ვინაიდან, ამ ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული პირობების დადგომას ადგილი არ ჰქონია, ის ძალადაკარგულად ითვლებოდა;

9.2.3. სააპელაციო სასამართლოს შეფასებით, საქმეში წარდგენილი მტკიცებულებების გათვალისწინებით უსაფუძვლო იყო აპელანტის მტკიცება, რომ ადვოკატის მომსახურების ხარჯები უნდა ანაზღაურებულიყო მხოლოდ პროცესუალური მოწინააღმდეგისათვის დაკისრებული თანხის ამოღების შემთხვევაში.

9.3. სააპელაციო სასამართლომ ასევე არ გაიზიარა აპელანტის პრეტენზია, რომ მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულება, რომლის საგანსაც წარმოადგენდა იურიდიული მომსახურების გაწევა შპს „ჩ-ის“ წინააღმდეგ წარმოებულ დავაში (იხ. ამ გადაწყვეტილების 1.1.3 და 2.3 ქვეპუნქტები), არ უნდა მიჩნეულიყო ნამდვილად, ვინაიდან ხელშეკრულებაზე არ იყო მითითებული თარიღი. სასამართლომ მიიჩნია, რომ მითითებულ ხელშეკრულებაზე თარიღის არარსებობა ვერ გახდებოდა ამ ხელშეკრულების საფუძველზე ადვოკატის მიერ გაწეული იურიდიული მომსახურების ანაზღაურებაზე უარის თქმის საფუძველი, ვინაიდან ხელშეკრულებით ცალსახად დგინდებოდა, რომ კლიენტისათვის ადვოკატს იურიდიული მომსახურება უნდა გაეწია „შპს ჩ-ის“ წინააღმდეგ დავაში, შესაბამისად, ხელშეკრულებაზე თარიღის მიუთითებლობა არ წარმოადგენდა მხარეთა მიერ გამოხატული ნების ექვექცემ დაყენების საფუძველს;

9.4. სააპელაციო სასამართლომ გაიზიარა საქალაქო სასამართლოს მსჯელობა შეგებებული მოსარჩელისათვის ზიანის ანაზღაურების თაობაზე უარის თქმის ნაწილშიც: სსკ-ის 408-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, იმ პირმა, რომელიც ვალდებულია აანაზღაუროს ზიანი, უნდა აღადგინოს ის მდგომარეობა, რომელიც იარსებებდა, რომ არ დამდგარიყო ანაზღაურების მავალდებულებელი გარემოება. ამავე კოდექსის 412-ე მუხლის თანახმად კი, ანაზღაურებას ექვემდებარება მხოლოდ ის ზიანი, რომელიც მოვალისათვის წინასწარ იყო სავარაუდო და წარმოადგენს ზიანის გამომწვევი მოქმედების უშუალო შედეგს. იმისათვის, რომ მხარეს დაეკისროს ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება, უნდა გამოიკვეთოს შემდეგი პირობები: უნდა არსებობდეს

მართლსაწინააღმდეგო ქმედება; სახეზე უნდა იყოს ზიანი; უნდა არსებობდეს მიზეზობრივი კავშირი დამდგარ შედეგსა (ზიანს) და მართლსაწინააღმდეგო მოქმედებას შორის; ზიანის მიმყენებელს უნდა მიუძღოდეს ბრალი. განსახილველ შემთხვევაში, შეგებებული სარჩელის ავტორმა (ადვოკატის კლიენტმა) სათანადო მტკიცებულებების წარდგენით ვერ დაადასტურა მისთვის ზიანის მიყენების ფაქტი და ზემოთ მითითებული პირობების არსებობა, რის გამოც მართებულად ეთქვა უარი შეგებებული სარჩელის დაკმაყოფილებაზე.

9.5. თბილისის სააპელაციო სასამართლომ დასკვნის სახით განმარტა, რომ აპელანტმა ვერ უზრუნველყო გასაჩივრებული გადაწყვეტილების საპირისპიროდ შესაბამისი მტკიცებულებებით გამყარებული დასაბუთებული პრეტენზიის წარმოდგენა. ის დასაბუთება, რაც აპელანტმა შესთავაზა სასამართლოს, არ იძლეოდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2015 წლის 17 აპრილის გადაწყვეტილების გაუქმებისათვის საკმარის საფუძველს. ამასთან, აპელანტმა ვერ უზრუნველყო შეგებებული სარჩელის დაკმაყოფილების საფუძველად შესაბამისი ფაქტებისა და მტკიცებულებების წარდგენა, რის გამოც არ არსებობდა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმებისა და, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით, შეგებებული სარჩელის დაკმაყოფილების წინაპირობა (იხ. სააპელაციო სასამართლოს განჩინება; ტ.4, ს.ფ. 166-202).

10. მოპასუხის საკასაციო საჩივარი

10.1. მოპასუხემ (ადვოკატის კლიენტმა) საკასაციო წესით გაასაჩივრა სააპელაციო სასამართლოს განჩინება და მისი ნაწილობრივ გაუქმება მოითხოვა, კერძოდ - ძირითადი მოსარჩელის (ადვოკატის) ნაწილობრივ დაკმაყოფილებული სარჩელის უარყოფა შემდეგ საკასაციო პრეტენზიებზე დაყრდნობით:

10.1.1. სასამართლომ არასწორად შეაფასა საადვოკატო მომსახურების ღირებულება, საქმეზე წარდგენილი ე.წ. წერილობითი ხელშეკრულებების 2.2.3, 2.2.4. და 2.4.1 ქვეპუნქტების მიხედვით. თუკი სააპელაციო სასამართლო წარმოდგენილ ე.წ. ხელშეკრულებებს ნამდვილად მიიჩნევდა, მაშინ ამ ე.წ. ხელშეკრულების 2.2.4. ქვეპუნქტის შინაარსიდან გამომდინარე, ისინი პირობით გარიგებად უნდა ჩაეთვალა ადვოკატის მომსახურების ღირებულების ანაზღაურების ნაწილში, რაც უცხო არ არის ამ სახის ხელშეკრულებისათვის და ანაზღაურების საკითხიც ამავე პუნქტის დათქმის შესაბამისად უნდა

გადაწყვიტა; ე.წ. ხელშეკრულების 2.2.3 ქვეპუნქტი რწმუნებულს (კლიენტს) უფლებას ანიჭებდა, ცალმხრივად შეეწყვიტა წარმომადგენელთან, ხოლო 2.4.1. ქვეპუნქტი თითოეულ ინსტანციაში წარმომადგენლის მონაწილეობის პრინციპიდან გამომდინარე წყვეტდა ამ უკანასკნელის ანაზღაურების საკითხს; სააპელაციო სასამართლომ არ შეაფასა ამავე საქმეებზე სასამართლოების მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები ადვოკატის მომსახურების ანაზღაურებაზე უარის თქმის, ერთ შემთხვევაში კი, მხოლოდ ნაწილობრივ დაკმაყოფილების შესახებ და ამ ფაქტის მიმართ ადვოკატის (ძირითადი მოსარჩელის) დამოკიდებულება, რომელიც იმთავითვე შეეგუა იმას, რომ მისი მომსახურების ღირებულება ანაზღაურებული არ იქნებოდა და კანონით დადგენილ დროში არ გაასაჩივრა აღნიშნული გადაწყვეტილებები *(სსკ-ის 261-ე მუხლი)*;

10.1.2. სასამართლომ ასევე არ გაითვალისწინა საპროცესო კანონმდებლობის მოთხოვნა ადვოკატის მომსახურების თანხების განსაზღვრის გონივრულობის თაობაზე;

10.1.3. სსკ-ის 68-ე მუხლი, 69-ე მუხლის მე-2 და მე-3 ნაწილები განსაზღვრავენ, რომ გარიგების ნამდვილობისათვის საჭიროა კანონით დადგენილი ფორმის დაცვა, რომ იგი შეიძლება დაიდოს, როგორც წერილობით, ისე - ზეპირად, ხოლო წერილობითი გარიგების დადებისას, საჭიროა გარიგების მონაწილე მხარეთა ხელმოწერა. ამავე კოდექსის 59-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ბათილია კანონით ან ხელშეკრულებით გათვალისწინებული აუცილებელი ფორმის დაუცველად დადებული გარიგება. სააპელაციო სასამართლომ ამ ნორმათა დანაწესის უგულვებელყოფით, ნამდვილად მიიჩნია მოსარჩელის მიერ წარდგენილი ე.წ. ხელშეკრულებები, მიუხედავად იმისა, რომ ზოგზე არ იყო შესრულებული მარწმუნებლის ხელმოწერა, ანუ - არ იყო გამოხატული მისი ნება ე.წ. ხელშეკრულებაში მითითებული ანაზღაურების ოდენობასთან დაკავშირებით, ზოგზე არ იყო მითითებული თარიღი და სხვ. ასეთ შემთხვევაში ნაცვლად იმისა, რომ ეს ე.წ. გარიგებები ბათილად მიეჩნია, ისინი ნამდვილად ცნო, თუმცა, სასამართლომ თავისი გადაწყვეტილებით საადვოკატო მომსახურების ანაზღაურების საკითხი ამ ე.წ. ხელშეკრულებაში მითითებული პირობის შესაბამისად არ გადაწყვიტა და სულ სხვა შინაარსით დატვირთა ე.წ. ხელშეკრულებები ადვოკატის ჰონორარის ანაზღაურების ნაწილში;

10.1.4 სსკ-ის 710-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მარწმუნებელი ვალდებულია გადაუხადოს რწმუნებულს გასამრჯელო მხოლოდ ხელშეკრულებით ან კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში. ამ ნორმაში

მითითებული გარემოება, რომ მარწმუნებელი ვალდებულია გადაუხადოს რწმუნებულს გასამრჯელო მხოლოდ ხელშეკრულებით, იმას გულისხმობს, რომ გადახდა უნდა მოხდეს ამ ხელშეკრულებაში მითითებული პირობების შესაბამისად. ნორმის შინაარსიდან გამომდინარე, ის სამი წერილობითი ე.წ. ხელშეკრულება საადვოკატო მომსახურების ღირებულების გადახდის შესახებ, თუ მათ სასამართლო ბათილად არ ჩათვლიდა, მაშინ მომსახურების ღირებულების ანაზღაურების საკითხიც ამ ე.წ. ხელშეკრულებათა მოთხოვნის მტკიცე დაცვით უნდა განეხორციელებინა. საქმეში წარდგენილი ე.წ. ხელშეკრულებით კი უდავოდაა დადგენილი, რომ მომსახურების ღირებულების ანაზღაურება წინასწარ არ მოხდება. მომსახურების ანაზღაურება მოხდება საქმის განხილვის დასრულების შემდეგ. მოპასუხეზე დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე რწმუნებულის ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით (2.2.4 ქვეპუნქტი). ამგვარი შინაარსით იყო დატვირთული ხელშეკრულება საადვოკატო მომსახურების შესახებ შვიდივე ეპიზოდში, მათ შორის - ოთხი ზეპირი, იმ განსხვავებით, რომ სხვადასხვა საქმეზე მომსახურების ანაზღაურება სხვადასხვა ოდენობით მოხდებოდა, რაც უდავოდ მოწმობს იმას, რომ ეს ე.წ. ხელშეკრულებები პირობითი ხასიათის იყო;

10.1.5. სსკ-ის 90-ე მუხლის შესაბამისად, პირობითად ითვლება გარიგება, როდესაც იგი დამოკიდებულია სამომავლო და უცნობ მოვლენაზე იმით, რომ ან გარიგების შესრულების დადება ხდება მის დადგომამდე, ანდა გარიგების შეწყვეტა ამ მოვლენის დადგომისთანავე. ამავე კოდექსის 93-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თუ გარიგება დადებულია იმ პირობით, რომ რაიმე მოვლენა დადგება განსაზღვრულ ვადაში, მაშინ პირობა ძალადაკარგულად ითვლება, თუკი ეს ვადა გავა და მოვლენა არ დადგება. კასატორის მტკიცებით, ე.წ. ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული თანხები გადასახდელად არასდროს არ დაკისრებია სადავო საქმეზე მოწინააღმდეგე მხარეს, ანუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობა არც ერთ შემთხვევაში არ დამდგარა, აქედან გამომდინარე, შეპირებამ მომსახურების თანხების ანაზღაურებაზე, თავისთავად, ძალა დაკარგა და რწმუნებულს მარწმუნებულისათვის რაიმე თანხის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლება არ წარმოეშობა, მიუხედავად იმისა, რომ ხელშეკრულება სასყიდლიანი იყო, მაგრამ პოზიტიური პირობით, რომელიც არ დადგა იმიტომ, რომ სასამართლოთა გადაწყვეტილებებით მოწინააღმდეგე მხარეს, გარდა ერთი შემთხვევისა, ადვოკატის მომსახურების ხარჯების ანაზღაურება არასდროს დაკისრებია. აღნიშნული წერილობითი ქვაზი -

ხელშეკრულებები სწორედ ამისთვის იდებოდა, რომ მოწინააღმდეგე მხარეს დაჰკისრებოდა ადვოკატის მომსახურების თანხების ანაზღაურება და სწორედ მოწინააღმდეგისათვის დაკისრებული ადვოკატის მომსახურების ხარჯებით მომხდარიყო ადვოკატის შრომის ანაზღაურება;

10.1.6. საგულისხმოა ის გარემოებაც, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ უპირობოდ გაიზიარა მოპასუხის (კლიენტის) წარმომადგენლის განმარტება დაზუსტებული სარჩელით ოთხ საქმეზე ადვოკატის მომსახურების ღირებულების ანაზღაურების ოდენობის შესახებ *(ამ შემთხვევაში არ გაიზიარა მოსარჩელის მითითებები მომსახურების ღირებულების ოდენობის ნაწილში)*, მაგრამ არ გაიზიარა მოპასუხის პოზიცია ასეთი ხელშეკრულებების პირობადადებულ გარიგებად მიჩნევის შესახებ და არაფერი მიუთითა, თუ რატომ არ გაიზიარა მოსარჩელის პოზიცია ანაზღაურების ოდენობის თაობაზე და რატომ გაიზიარა მოპასუხის პოზიცია. კასატორს არასდროს უარუყვია, რომ ადვოკატის მომსახურება ფასიანი იყო, თუმცა, დავალების ხელშეკრულება შეიძლება უსასყიდლოდაც დაიდოს, მაგრამ იგი იყო პირობადადებული. მომსახურების საფასურის გადახდა პირდაპირ უკავშირდებოდა საქმის არა მარტო მოგებით დამთავრებას, არამედ - მოპასუხისათვის მომსახურების თანხების გადასახდელად დაკისრებას და ამ თანხების ამოღებას, რაც არც ერთ შემთხვევაში არ დამდგარა, რის გამოც შეპირებამ მომსახურების ანაზღაურების შესახებ, თავისთავად ძალა დაკარგა;

10.1.7. იმის გასაქარწყლებლად, რომ ადვოკატის მომსახურების ასანაზღაურებელ თანხად ერთ კონკრეტულ საქმეში, რომელიც თავისი შინაარსით მეტად მარტივია, მარწმუნებელზე 83 013 ლარის დაკისრება არაგონივრულია, კასატორი უთითებს №3კ-509-03, 21.05.2003 წ. საქმეზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს პრაქტიკიდან, სადაც განიმარტა სსსკ-ის 47-ე მუხლის მე-2 ნაწილი და აღნიშნა ადვოკატის მომსახურების საზღაურად დავის საგნის ღირებულების 4%-ის გამოიყენება მხოლოდ იმ შემთხვევაში ხდება, როცა წარმომადგენელი სახელმწიფო ხარჯზე მონაწილეობს სასამართლო განხილვაში და ისიც მაშინ, თუ განსახილველი საქმე რთული და მნიშვნელოვანია. სხვა შემთხვევაში მომსახურების ხარჯების ანაზღაურება ხდება საქმის სირთულესთან გონივრულ შესაბამისობაში. მართალია, ადვოკატის მომსახურების ხარჯების ოდენობას და გადასახდელად მოწინააღმდეგე მხარისათვის დაკისრების საკითხს საპროცესო კანონმდებლობა არეგულირებს, ხოლო ადვოკატის მომსახურების სასყიდლიანობის საკითხი სამოქალაქო მატერიალური კანონმდებლობით

რეგულირდება და მომსახურების ღირებულების განსაზღვრისათვის მნიშვნელობა აქვს მხარესა და იურიდიული დახმარების გამწევს შორის დადებულ ხელშეკრულებას, მაგრამ ამ ნორმის სასამართლოსეული განმარტება და მითითება იმაზე, რომ სხვა შემთხვევაში მომსახურების ხარჯების ანაზღაურება ხდება საქმის სირთულესთან გონივრულ შესაბამისობაში. ამ კრიტერიუმების გაუთვალისწინებლად დადებული ხელშეკრულება ბათილია, სსკ-ის 54-ე მუხლის შესაბამისად, *„ბათილია გარიგება, რომელიც არღვევს კანონით დადგენილ წესსა და აკრძალვებს, ეწინააღმდეგება საჯარო წესრიგს და ზნეობის ნორმებს“*. უზენაესმა სასამართლომ საქმე №ას-792-1114-07, 11.02.2008 წ. მიუთითა, რომ ვინაიდან ადვოკატისათვის გაწეული ხარჯები წარმოადგენს სასამართლოს გარეშე ხარჯებს, ამგვარი ხარჯების ოდენობა უნდა განისაზღვროს მხარის მიერ სასამართლოში წარდგენილ ფაქტობრივად გაწეული ხარჯების ოდენობის დამადასტურებელი მტკიცებულების საფუძველზე. ამგვარი მტკიცებულების არარსებობის შემთხვევაში, სასამართლოს მხარის მოთხოვნის საფუძველზე, თვითონაც შეუძლია გონივრულ ფარგლებში განსაზღვროს დახმარებისათვის გაწეული ხარჯების ოდენობა. კასატორის მოსაზრებით, საკასაციო სასამართლომ მოხმობილი საქმის მაგალითზე ხაზი გაუსვა საადვოკატო ანაზღაურების ოდენობის გონივრულობას და ფაქტობრივად გაწეული სამუშაოების შესახებ არსებული მტკიცებულებების შესაბამისად გადაწყვეტის აუცილებლობას;

10.1.8. კასატორს მიაჩნია, რომ ქვემდგომი ინსტანციების სასამართლოების პოზიციის გაზიარების შემთხვევაშიც, მხარეთა შორის წერილობით დადებული სამი, ხოლო ზეპირად - ოთხი ხელშეკრულების ნამდვილობის პირობებშიც კი, მოპასუხეს ადვოკატის სასარგებლოდ, ამ უკანასკნელის ჰონორარის სახით გადასახდელად შეიძლებოდა დაჰკისრებოდა 35 404 ლარს+1580 ლარი+15578 ლარი+203 დოლარი+1353+2000 დოლარი+660=54575 ლარი და 2203 დოლარი, რომელსაც უნდა გამოაკლდეს კლიენტის მიერ ადვოკატისათვის გადახდილი 34 082 ლარი და ამ გაანგარიშებით, საბოლოოდ ძირითადო მოსარჩელისათვის გადასახდელი დარჩებოდა 20 493 ლარი და 2203 დოლარი, თუმცა, ძირითადი საკასაციო პრეტენზიების გათვალისწინებით, ესეც უკანონო იქნებოდა.

11. საკასაციო სამართალწარმოების ეტაპი

11.1. საკასაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 13

აპრილის განჩინებით საკასაციო განაცხადი წარმოებაშია მიღებული სსსკ-ის 391-ე მუხლის საფუძველზე დასაშვებობის წინაპირობების შესამოწმებლად, ხოლო ამავე სასამართლოს 2017 წლის 13 აპრილის განჩინებით, მოპასუხის (კლიენტის) საკასაციო განაცხადი დასაშვებად იქნა მიჩნეული სსსკ-ის 391-ე მუხლის მე-5 ნაწილის “ა” და “ე” ქვეპუნქტების საფუძველზე.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლოს მხარეთა განმარტებების შესწავლის, მტკიცებულებათა გაანალიზება-შეჯერების, საქმის არსებითად განხილვის შედეგად მიაჩნია, რომ მოპასუხის საკასაციო პრეტენზიათა ნაწილი დასაბუთებულია და ისინი გაზიარებული უნდა იქნეს, რაც საფუძვლად დაედო სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული განჩინების ნაწილობრივ გაუქმებას და საკასაციო სასამართლოს მიერ მიღებული ახალი გადაწყვეტილების საფუძველზე, საკასაციო საჩივრის ნაწილობრივ დაკმაყოფილებას, მოსარჩელის სასარგებლოდ ნაწილობრივ დაკმაყოფილებული სარჩელის ნაწილობრივ გაუქმებისა და შეცვლის ნაწილში შემდეგი მოტივაციით:

12. სსსკ-ის 404-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საკასაციო სასამართლო გადაწყვეტილებას ამოწმებს საკასაციო საჩივრის ფარგლებში, ამავე კოდექსის 407-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საკასაციო სასამართლო იმსჯელებს მხარის მხოლოდ იმ ახსნა-განმარტებაზე, რომელიც ასახულია სასამართლო გადაწყვეტილებებში და სხდომის ოქმებში. გარდა ამისა, შეიძლება მხედველობაში იქნეს მიღებული ამ კოდექსის 396 - ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტში მითითებული ფაქტები; ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება).
13. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი პარაგრაფი ავალდებულებს სასამართლოს, დაასაბუთოს თავისი გადაწყვეტილება, რაც არ უნდა იქნეს გაგებული თითოეულ არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემად (*იხ. ჯღარკავა საქართველოს წინააღმდეგ, # 7932/03; Van de Hurk v. Netherlands, par.61, Garcia Ruiz v. Spain [GC] par.26; Jahnke and Lenoble v France (dec.); Perez v France [GC], par. 81; Hirvisaari v. Finland, §32*).

14. საკასაციო სასამართლო, უწინარესად, იმას აღნიშნავს, რომ ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოებმა მართებულად განსაზღვრეს, რომ მოსარჩელის მოთხოვნის სამართლებრივი საფუძველი, მის მიერ გაწეული საადვოკატო მომსახურების სანაცვლოდ გასამრჯელოს (ჰონორარის) მიღებაზე გამომდინარეობს სსკ-ის 709-ე და მომდევნო მუხლებიდან, რაც დავალების ხელშეკრულების საფუძველზე რწმუნებულსა და მარწმუნებელს შორის ურთიერთობებს ასახავს;

14.1. თავის მხრივ, მოპასუხე (კასატორი) ხანდაზმულობის შესაგებელს არ უპირისპირებს სარჩელს, თუმცა, მიაჩნია, რომ მოსარჩელეს არ წარმოშობია ჰონორარის მოთხოვნის უფლება და ამ კონტექსტში რამდენიმე საფუძველზე უთითებს: 1. სამი წერილობითი ხელშეკრულებიდან, ერთზე არ არის ორივე მხარის ხელმოწერა და ის მხოლოდ მხარეთა შორის მიმდინარე მოლაპარაკების შედეგად შემუშავებული ერთ-ერთი, თუმცა, ხელმოუწერელი ვარიანტია; ერთ ხელშეკრულებაზე კი არ არის მითითებული თარიღი; 2. იმ დაშვებითაც, რომ წერილობითი ხელშეკრულებები ნამდვილია, კასატორს მიაჩნია, რომ მოსარჩელეს არ წარმოშობია გასამრჯელოს (ჰონორარის) მოთხოვნის უფლება, რადგან სასამართლომ არასათანადოდ განმარტა ხელშეკრულებათა 2.2.3, 2.2.4, და 2.4.1 პუნქტები, რომლებიც პირობადადებული გარიგებებია და პირობის არ დადგომის გამო, ვადის გასვლით, ხელშეკრულებები შეწყდა, რის გამოც, კლიენტს (მოპასუხეს) არ ეკისრება ადვოკატისათვის (მოსარჩელისათვის) ჰონორარის ანაზღაურება;

14.2. კასატორი დავობს ჰონორარის ოდენობის განსაზღვრის გონივრულობაზე და უთითებს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსზე, საკასაციო სასამართლოს პრაქტიკაზე და, საადვოკატო (იურიდიული მომსახურების) ხელშეკრულებების სასამართლოს მიერ ნამდვილად მიჩნევის შემთხვევაში, ალტერნატივის სახით, საკუთარ გაანგარიშებას წარმოადგენს ადვოკატის სასარგებლოდ ჰონორარის დაკისრების შემთხვევაში (*იხ.10.1.8 ქვეპუნქტი*).

15. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ სსკ-ის 69.1-ე მუხლის საფუძველზე გარიგება შეიძლება დაიდოს ზეპირად ან წერილობით, ხოლო, რადგან განსახილველ შემთხვევაში სადავო არაა, რომ საადვოკატო მომსახურების სანაცვლოდ მისაღებ ანაზღაურებაზეა საუბარი, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ მხარეთა შორის სადავო სამართალურთიერთობა საადვოკატო ხელშეკრულებიდან (*რომელიც მოცემულ შემთხვევაში ზოგჯერ იურიდიული*

მომსახურების ხელშეკრულებადაც არის მოხსენიებული, ალტერნატივის სახით, რადგან ამჟამად არ არის საადვოკატო და იურიდიული მომსახურების ხელშეკრულებების ცნების გამიჯვნის საჭიროება) გამომდინარეობს და ამიტომ, დავალების ხელშეკრულების მომწესრიგებელი ნორმების გარდა, “ადვოკატთა შესახებ” საქართველოს კანონის მე-19.1 მუხლსაც მოიხმობს, რომელიც არ ადგენს საადვოკატო მომსახურებისათვის წერილობითი ხელშეკრულების გაფორმების სავალდებულობას, თუმცა, დასახელებული სპეციალური კანონის მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტი ადვოკატს ავალდებულებს, კლიენტს დროულად მიაწოდოს ყველა ინფორმაცია და განუმარტოს ყველა შესაძლო ფინანსური ვალდებულება, რომელიც დაკავშირებულია მისი (ანუ კლიენტის) საქმის წარმოებასთან.

15.1. საკასაციო სასამართლო სავსებით იზიარებს ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოების მსჯელობასა და დასკვნებს, რომ მხარეთა შორის სამ შემთხვევაში წერილობით გაფორმებული ხელშეკრულება (მიუხედავად ცალკეული რეკვიზიტის თუ მხარის ხელმოწერის არქონისა), ასევე, ზეპირი შეთანხმებები ადასტურებს ადვოკატ-კლიენტს შორის ურთიერთობას შვიდ სასამართლო საქმეზე, რაც ეჭვქვეშ იმ საფუძვლითაც ვერ დადგება, რომ შვიდივე შემთხვევაში ზეპირი ხელშეკრულებაც რომ ყოფილიყო, საქმის მასალებშია მტკიცებულებები (არაერთი სასამართლო თუ სხვა საპროცესო აქტის /სარჩელი, შესაგებელი/ სახით), რომელთა საფუძველზე უდავოა, რომ განსახილველ საქმეზე მოსარჩელე (ადვოკატი) საადვოკატო მომსახურებას უწევდა მოპასუხეს (კლიენტს), ამიტომ ამ უკანასკნელის მტკიცება ხელშეკრულებების არანამდვილობასთან დაკავშირებით დაუსაბუთებელია, ისევე, როგორც იმის მტკიცება, რომ კლიენტს, მხოლოდ დავის წარმატებით დასრულების შემთხვევაში უნდა გადაეხადა გასამრჯელო (ჰონორარი) ადვოკატისათვის;

15.2. ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოები მართებულად აღნიშნავენ, რომ საადვოკატო მომსახურება არ არის უსასყიდლო. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ე.წ. pro bono ანუ უსასყიდლო მომსახურება (რაც ასევე განსხვავდება, სახელმწიფოს ხარჯზე ცალკეული სემინტის პირთათვის გაწეული უფასო იურიდიული დახმარებისაგან) იმ პროფესიული სოციალური პასუხისმგებლობის ნაწილია, რომელიც მიღებული და დამკვიდრებულია, როგორც ევროგაერთიანების წევრი ქვეყნების საადვოკატო ბიუროების, ისე - აშშ-ის იურისტთა ასოციაციის წარმომადგენელთა კერძო საადვოკატო პრაქტიკაში და არა მხოლოდ სოციალურად დაუცველ პირთა იურიდიულ

მომსახურებას მოიცავს, არამედ იდეალური მიზნების მქონე არასამთავრობო ორგანიზაციების სამართლებრივ მხარდაჭერასაც.

16. ამდენად, საკასაციო სასამართლო იზიარებს ქვემდგომი სასამართლოების დასკვნებს, რომ განსახილველ შემთხვევაში, მიუხედავად იმისა, წერილობითი თუ ზეპირი ფორმით შეთანხმდნენ ადვოკატი და კლიენტი საადვოკატო მომსახურებაზე, კლიენტს ეკისრება ადვოკატის მიერ გაწეული იურიდიული მომსახურების ანაზღაურება. საკასაციო სასამართლო, უწინარესად, იმსჯელებს მხარეთა შორის ხელმოწერილი სამი ხელშეკრულების კონკრეტულ პუნქტებზე, რომლებშიც სსკ-ის 319-ე და 327-ე მუხლების საფუძველზე აისახა ადვოკატის სამუშაო და მისი ანაზღაურება, შეაფასებს მხარეთა ნების გამოვლენის გონივრულობას, შეთანხმების მიღწევისას იმ დანაწესის გათვალისწინებით, რომ “ადვოკატთა შესახებ” საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტის (იხ. მე-15 პუნქტი) მოწესრიგებიდან გამომდინარე, ადვოკატს ეკისრება კლიენტის საქმის წარმოებასთან დაკავშირებით, ამ უკანასკნელისათვის ყველა ფინანსური ვალდებულების /რომელიც სასამართლო ხარჯების გარდა, ადვოკატისათვის გადასახდელ ჰონორარსაც მოიცავს/ შესახებ ინფორმაციის დროულად და კვალიფიციურად მიწოდება, რაც კერძოსამართლებრივი გარიგების მონაწილე კონტაქტთან იმთავითვე პრეზუმირებული კეთილსინდისიერების პრინციპიდან გამომდინარეობს (სსკ-ის მე-8.3 მუხლი).

16.1. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საადვოკატო მომსახურების ჰონორარის (გასამრჯელოს) ოდენობის შესახებ რაიმე მოწესრიგებას “ადვოკატთა შესახებ” საქართველოს კანონი ან ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი (დამტკიცებულია საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის საერთო კრების მიერ 2006 წლის 15 აპრილს) არ შეიცავს. ამაზე ყურადღების გამახვილება სასამართლოს მიზანშეწონილად მიაჩნია იმის გათვალისწინებით, რომ მაგალითად, ევროგაერთიანების ადვოკატთა (CCBE) ქცევის მოდელური კოდექსი, რომელიც სახელმძღვანელოა ევროგაერთიანებისა და ევროპის ეკონომიკური სივრცის ადვოკატთათვის, აწესრიგებს ჰონორარის საკითხს, კერძოდ, 3.4 პუნქტით დადგენილია, რომ 3.4.1. ადვოკატის მიერ მოთხოვნილი ჰონორარი სრულად უნდა გაუმჟღავნდეს კლიენტს და უნდა იყოს სამართლიანი და ზომიერი. 3.4.2. ადვოკატსა და კლიენტს შორის სხვაგვარი შეთანხმების არსებობის გარდა, ადვოკატის მიერ მოთხოვნილი ჰონორარი ექვემდებარება რეგულირებას იმ ადვოკატურისა თუ იურიდიული საზოგადოების წესების შესაბამისად, რომელსაც

ადვოკატი მიეკუთვნება. საკასაციო სასამართლო ისევ ევროგაერთიანების ადვოკატთა ქცევის კოდექსის 3.3 მუხლს მოიხმობს, რომელიც უკრძალავს ადვოკატს აწარმოოს ე.წ. Pactum Quota de Litis (3.3.1 ქვეპუნქტი), რაც ნიშნავს 3.3.2. შეთანხმებას ადვოკატსა და კლიენტს შორის, რომელიც დადებულია იმ საქმის საბოლოო გადაწყვეტამდე, რომელშიც კლიენტი ერთ-ერთ მხარეს წარმოადგენს და რომლის საფუძველზე კლიენტი იღებს ვალდებულებას ადვოკატს გადასცეს წილი საქმის შედეგიდან, მიუხედავად იმისა, თუ წილი თანხას ან სხვა სარგებელს წარმოადგენს, რომელსაც კლიენტი საქმის გადაწყვეტისას მიიღებს. 3.3.3 Pactum Quota de Litis არ მოიცავს შეთანხმებას, რომლის თანახმად, ჰონორარი გამოიანგარიშება ადვოკატის მიერ აღებული საქმის ღირებულების საფუძველზე, ოფიციალურად დამტკიცებული ჰონორარების სისტემის ან ადვოკატზე იურისდიქციის მქონე კომპეტენტური ორგანოს კონტროლის ქვეშ (http://www.ccbe.eu/NTCdocument/EN_CCBE_CoCpdf1_1382973057.pdf).

- 16.2. განსახილველ შემთხვევაში, მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოში არ არის საკანონმდებლო წესით მოწესრიგებული ადვოკატის მიერ ჰონორარის, მათ შორის წარმატების ჰონორარის (რაც ზოგიერთ ქვეყანაში აკრძალული იყო და მოგვიანებით იქნა დაშვებული, ზოგან კი დღესაც ზუსტად რეგლამენტირებული წესით გამოიანგარიშების სახით დაიშვება) გამოიანგარიშების საკითხი, სასამართლომ მხარეთა შორის ხელმოწერილი სამი ხელშეკრულების სადავო პუნქტების (2.2.3, 2.2.4 და 2.4.1) განმარტების, ანუ მხარეთა მიერ გამოვლენილი ნების გონივრულობისა და დადგენილი გასამრჯელოს სამართლიანობის შეფასების გზით უნდა იმსჯელოს თითოეულ ხელშეკრულებაზე.
17. საკასაციო სასამართლო მხარეთა შორის ხელმოწერილი სამი ხელშეკრულების შესახებ მსჯელობისას, უწინარესად, იმას აღნიშნავს, თუ რა წესით შეთანხმდა ადვოკატისათვის კლიენტის მიერ ჰონორარის (გასამრჯელოს) ანაზღაურება, ამასთან, ეს საზღაური, თავისი არსით ჰონორარი იყო, თუ წარმატების ჰონორარი, რომელიც, ადვოკატისათვის უკვე გადახდილი გასამრჯელოს გარდა, დავის წარმატებით დასრულებისათვის /რაც არა მხოლოდ მხარის სასარგებლოდ მიღებულ გადაწყვეტილებაში გამოიხატება, არამედ-მოდავე მხარეთა მორიგებაშიც/ დამატებით თანხის გადახდას გულისხმობს, რომელიც, როგორც წერილობითი ხელშეკრულებებიდან ირკვევა, ერთ შემთხვევაში მოგებული თანხის 4%-ით განისაზღვრებოდა, ხოლო ორ შემთხვევაში- დავის საგნის ღირებულების 4 %-ით. საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ მხარეები ადვოკატის გასამრჯელოზე (მომსახურების საზღაურზე) შეთანხმდნენ და არა

წარმატების ჰონორარზე. მანამ, სანამ ჰონორარის გამოანგარიშების წესზე და მის გონივრულობაზე იმსჯელებს საკასაციო სასამართლო, კასატორის პრეტენზიას უპასუხებს და განმარტავს, რომ ადვოკატთან წერილობით გაფორმებული სამივე ხელშეკრულების 2.2.4 პუნქტის შინაარსი: „თანხის გადახდა უნდა მომხდარიყო ადვოკატის კლიენტის სასარგებლოდ მოპასუხისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე რწმუნებულის ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით“ (იხ. ამ გადაწყვეტილების 1.1.1 -1.1.3 ქვეპუნქტები) არ წარმოადგენს პირობადადებულ გარიგებას სსკ-ის 90-ე მუხლის თანახმად, რადგან საადვოკატო ჰონორარის ანაზღაურების კლიენტის ნებაზე დამოკიდებულ პირობად (სსკ-ის 92-ე მუხლი) ან პოზიტიურ პირობად (სსკ-ის 93.1-ე მუხლი) განმარტება სრულიად არაგონივრული, უსამართლო და სამოქალაქო ბრუნვის დამაზიანებელი იქნებოდა;

17.1. ადვოკატ-კლიენტს შორის ხელმოწერილი სამი ხელშეკრულების ზემოხსენებული 2.2.4 ქვეპუნქტში ასახული შეთანხმების განმარტებისას, შესაძლებელია აღინიშნოს, რომ ის ადვოკატის უფლებას კი არ ადგენს ჰონორარის მოთხოვნაზე /რადგან გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ, ცხადია, რომ ადვოკატმა უნდა მიიღოს გასამრჯელო/, არამედ, შესაძლოა გასამრჯელოს გადახდის ვადამოსულობაზე მიუთითებდეს. განსახილველ შემთხვევაში, წერილობით ხელშეკრულებებში ასახული 2.2.4 პუნქტის განმარტებისას, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ “ადვოკატთა შესახებ” საქართველოს კანონის მე-3 მუხლით დადგენილ საადვოკატო საქმიანობის პრინციპებს შორისაა: “ა) საადვოკატო საქმიანობის კანონიერება”; “ე) ადვოკატის მიერ კლიენტის უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვა და პატივისცემა”, “თ) ადვოკატის მიერ პროფესიული ეთიკის ნორმების დაცვა”. აღნიშნულზე მითითებისას, საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ადვოკატი, როგორც პროფესიონალი, კლიენტთან გაფორმებული იურიდიული (საადვოკატო) მომსახურების ხელშეკრულების საფუძველზე, ცხადია, კერძოსამართლებრივ ურთიერთობაში სამართლებრივად იბოჭება იმ შეთანხმებით, რომლის ძირითადი პირობების შემთავაზებელი თვითონვეა. კერძო საადვოკატო პრაქტიკის მქონე ადვოკატის პროფესიული დამოუკიდებლობა (სახელმწიფოს ხარჯზე განხორციელებული სავალდებულო დაცვისაგან განსხვავებით) იმასაც მოიცავს, რომ საკუთარი სურვილით დათანხმდეს ან არ დათანხმდეს კონკრეტული კლიენტის საქმეზე მუშაობას, თუმცა, მისი პროფესიული დამოუკიდებლობა და თავისუფლება შემოფარგლულია კანონით და

პროფესიული ეთიკის ნორმებით (იხ. “ადვოკატთა შესახებ” კანონის პირველი მუხლის მეორე ნაწილი), ხოლო ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის (შემდეგში: აპეკ-ი) მე-8.8 მუხლი ავალდებულებს ადვოკატს, რომ მისი საქმიანობის ანაზღაურების გამოთვლის წესი და შესაბამისი განაკვეთი წინასწარ იყოს ცნობილი და მისაღები კლიენტისათვის, რაც სსკ-ის მე-8.3 მუხლით კერძოსამართლებრივი ურთიერთობისას მხარეთა კეთილსინდისიერების პრინციპის გამოხატულებაა პროფესიული ეთიკური ვალდებულების ჭრილში; აღნიშნული მსჯელობიდან გამომდინარეობს დასკვნა, რომ საადვოკატო მომსახურების ხელშეკრულების რომელიმე არსებითი პირობის დაუზუსტებლობა, ბუნდოვანება ადვოკატის სამართლებრივი რისკია, რაც ამ შემთხვევაში, სამ სხვადასხვა ხელშეკრულებაში გამოვლინდა კლიენტთან შეთანხმებულ ანაზღაურებასთან დაკავშირებით. მხარეთა შორის სადავო დქეული 2.2.4 პუნქტის ჩანაწერი არ აზუსტებს ადვოკატი ჰონორარზე, თუ წარმატების ჰონორარზე შეთანხმდა კლიენტთან, ამასთან, ისიც გასათვალისწინებელია, რომ კლიენტს ადვოკატისათვის გადახდილი აქვს ჯამში 34 083 ლარი. ადვოკატს მიაჩნია, რომ 2.2.4 პუნქტით კლიენტს შეუთანხმდა გასამრჯელოზე გაწეული მომსახურებისათვის, ხოლო კლიენტის განმარტებით, მხოლოდ დავის მის სასარგებლოდ (მოგებით, გამარჯვებით) დასრულების შემთხვევაში წარმოემობოდა ადვოკატს საზღაურის მოთხოვნის უფლება, რაც, ცალკეულ შემთხვევაში, წარმატების ჰონორარზე შეთანხმებადაც შეიძლება განიმარტოს, თუმცა, არა ამ შემთხვევაში, რაზედაც ქვემოთ მითითებულია;

17.2. განსახილველ შემთხვევაში ხელშეკრულების ორივე მხარის სამართლიანი ინტერესის შეფასებაა მნიშვნელოვანი, თუმცა, საკასაციო სასამართლოს არც იმგვარი ვარაუდის საფუძველი აქვს, რომ ადვოკატის სურვილი იქნებოდა თავის თავზე ეტვირთა მისაღები ჰონორარის (გასამრჯელოს) გადახდის სურვილთან ან გადახდისუნარიანობასთან დაკავშირებული ის რისკები, რომელსაც, როგორც წესი, მისი კლიენტის მოვალე (საპროცესო მოწინააღმდეგე) ატარებს. სადავო 2.2.4 პუნქტის კასატორისეული ვერსიის გაზიარების შემთხვევაში, თუკი ეს უკანასკნელი წააგებდა დავას, არ ეკისრებოდა ადვოკატისათვის გასამრჯელოს გადახდის ვალდებულება, ხოლო, თუ მოიგებდა საქმეს, მაგრამ მისი პროცესუალური მოწინააღმდეგე (დავაში დამარცხებული მხარე) არ გადაიხდიდა სასამართლო დავის შედეგად მოსარჩელის (კლიენტის) სასარგებლოდ თანხას, მაშინ ამ ვითარებაშიც არ ექნებოდა ამ უკანასკნელს

ადვოკატისათვის მომსახურების სანაცვლო ანაზღაურების გადახდის ვალდებულება. აქედან გამომდინარე, სამი წერილობითი ხელშეკრულების 2.2.4 პუნქტის შინაარსის კასატორისეული ინტერპრეტაციის შემთხვევაში, ვერასდროს დადგება ჰონორარის გადახდის ვადამოსულობა. ცხადია, რომ საკასაციო სასამართლოს სრულიად დაუსაბუთებელ და უსუსურ არგუმენტად მიაჩნია კასატორის ის პოზიცია, რომ ეს ქვაზი - ხელშეკრულებები მხოლოდ იმიტომ იდებოდა, რომ კლიენტის პროცესუალური მოწინააღმდეგისათვის მომხდარიყო სასამართლო დავის წარმატებით დასრულების შემდეგ თანხების დაკისრება და ამგვარად ანაზღაურდებოდა ადვოკატის გასამრჯელო. საკასაციო სასამართლო არა მარტო სამართლებრივად უვარგისად, არამედ-არამართლობიერადაც აფასებს მხარის ამგვარ განმარტებას;

17.3. საკასაციო სასამართლოს შეფასებით, ხელშეკრულების მხარეებს არ გაუცნობიერებიათ ბოლომდე ჰონორარის გადახდის წესი, რადგან სრულიად აშკარაა, რომ შეუძლებელია ადვოკატის ინტერესში შედიოდეს ჰონორარის გადახდის დაკავშირება კლიენტის პროცესუალური მოწინააღმდეგისაგან თანხის ამოღებასთან. სსკ-ის 52-ე მუხლის *“ნების გამოვლენის განმარტებისას ნება უნდა დადგინდეს გონივრული განსჯის შედეგად, და არა მარტოდენ გამოთქმის სიტყვასიტყვითი აზრიდან”*, საფუძველზე საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილების აღსრულება დამოკიდებულია კრედიტორის ნებაზე და, შესაბამისად, თუნდაც იმის გათვალისწინებით, რომ მოგებული მხარე უფლებამოსილია, მოურიგდეს პროცესუალურ მოწინააღმდეგს, ისევე, როგორც 10 წლის განმავლობაში, როდესაც მოისურვებს, მაშინ წარადგინოს სააღსრულებო ფურცელი, სრულიად ცხადია, რომ ადვოკატი დგება გაწეული მომსახურებისათვის გასამრჯელოს მიღების შეუძლებლობის რისკის წინაშე, რაც არ შეესაბამება ხელშეკრულების გონივრული განმარტების სტანდარტს; საკასაციო სასამართლოს დაუშვებლად მიაჩნია კასატორის აღნიშნული პრეტენზიის გაზიარება და ადვოკატისათვის გადასახდელი ჰონორარის მხოლოდ და მხოლოდ კლიენტის ნებაზე დამოკიდებულ საკითხად განხილვა, რაზედაც ადვოკატს არავითარი გავლენის მოხდენაც კი არ შეუძლია. აქედან გამომდინარე, ხელშეკრულების ორივე მხარის სამართლიანი ინტერესების შეფასებისას, საკასაციო სასამართლო მიმართავს ე.წ. გეგმის საწინააღმდეგო/უნებლიე ხარვეზის გამოყენებას, რაც ხელშეკრულების დამატებითი და გონივრული განმარტებით მიიღწევა;

17.4. ერთ-ერთ საქმეზე გერმანიის უმაღლესი ფედერალური სასამართლოს გადაწყვეტილებით განიმარტა: „მოსარჩელის მოთხოვნის უფლების არსებობა აგრეთვე ვერ დადგინდება ხელშეკრულების დამატებითი განმარტების გზით, ვინაიდან ხელშეკრულება არ შეიცავს გეგმის საწინააღმდეგო/უნებლიე ხარვეზს. მსგავსი ხარვეზი ხელშეკრულების პირობების გაწერისას სახეზეა, როდესაც მხარეებს გამორჩევათ ხელშეკრულების რომელიმე პუნქტი, ან შეგნებულად ღიად დატოვებენ მას, ვინაიდან ხელშეკრულების დადების მომენტში, არ მიიჩნიეს, რომ საჭირო იყო მისი განსაზღვრა, ხოლო მოგვიანებით აღმოჩნდება, რომ მათი ეს ვარაუდი არასწორია. ამასთან გეგმის საწინააღმდეგო/უნებლიე ხარვეზზე საუბრობენ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ხელშეკრულება არ შეიცავს პუნქტს, რომელიც აუცილებელია იმისთვის, რომ მოხდეს მხარეთა იმ შეთანხმებული გეგმის განხორციელება, რომელიც საფუძვლად უდევს ამ პუნქტს, და რის გამოც ხელშეკრულების სრულყოფის გარეშე ვერ მივიღებთ ჯეროვან, მხარეთა ინტერესების შესატყვის გამოსავალს.... აგრეთვე ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები შეიძლება შეიცავდეს გეგმის საწინააღმდეგო/უნებლიე ხარვეზს და საჭიროებდეს ხელშეკრულების დამატებით განმარტებას..... ის, თუ რამდენად არის სახეზე გეგმის საწინააღმდეგო/უნებლიე ხარვეზი, ამის დადგენა შესაძლებელია ხელშეკრულების განმარტების გზით.....“ (იხ. ამონარიდი გერმანიის უმაღლესი ფედერალური სასამართლოს გადაწყვეტილებიდან 20.04.2017 – VII ZR 194/13 – NJW 2017, 2025). ხელშეკრულებაში მხარეთა მიერ გამოვლენილი ნების გონივრული და არა გამოთქმის სიტყვასიტყვითი მნიშვნელობიდან გამომდინარე, სასამართლომ „ბოლომდე უნდა იფიქროს“ იმასთან დაკავშირებით, თუ სავარაუდოდ რა შეიძლებოდა ყოფილიყო მხარეთა სურვილი. ამ კონტექსტში განსაკუთრებით საინტერესოა გერმანიის უმაღლესი ფედერალური სასამართლოს გადაწყვეტილება [10.11. 1999 – I ZR 183/97 – NJW 2000, 743]: „ხელშეკრულების დამატებით განმარტების არსი მდგომარეობს ხარვეზის შემცველი გარიგების მხარეთა ჰიპოთეტური სურვილის შესაბამისად განვრცობაში. ამასთან, სასამართლო უნდა ამოვიდეს იქიდან, თუ რაზე შეთანხმდებოდნენ მხარეები, როგორც კეთილსინდისიერი ხელშეკრულების მხარეები, კეთილსინდისიერების პრინციპის დაცვით მათი ინტერესების ჯეროვანი შეჯერების პირობებში, თუ მათ არ გამორჩებოდათ ხელშეკრულების შესაბამისი პუნქტი. არსებული ხარვეზები უნდა შეივსოს ხელშეკრულების დამატებით განვრცობის გზით იმგვარად, რომ „ბოლომდე იყოს ნაფიქრი“ კონკრეტული ხელშეკრულების ძირითადი პუნქტები (შდრ. BGHZ 84, 1, 7; 90, 69, 77; 135, 387, 392). აქედან გამომდინარე, მხარეთა ჰიპოთეტური ნების გამორკვევისას ხელშეკრულების დანარჩენი შინაარსისა და ხელშეკრულების დადების მომენტში არსებული სხვა გარემოებების პარალელურად, განსაკუთრებული

ყოფადლება უნდა მიექცეს მხარეთა ფაქტობრივ ნებას, რამდენადაც შესაძლებელია მისი დადგენა....“.

- 17.5. ზემოხსენებულ პუნქტებში განვითარებული მსჯელობიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ ადვოკატ-კლიენტს შორის ხელმოწერილი სამი წერილობითი ხელშეკრულების 2.2.4 პუნქტი ავალდებულებს კლიენტს გადაუხადოს ადვოკატს მის მიერ ფაქტობრივად გაწეული იურიდიული მომსახურების სანაცვლოდ გასამრჯელო, რომელიც სამართლიანად უნდა იყოს გამომუშავებული ადვოკატის მიერ. ამ შემთხვევაში, საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს მხარეთა სახელშეკრულებო ნების გამოვლენის თავისუფლების პრინციპს, თუმცა, კეთილსინდისიერების ფარგლებში კონტრაქტთა ქმედებებს, ერთმანეთისადმი ნაკისრი უფლება-მოვალეობების, ხელშეკრულებაში გამოვლენილი ფაქტობრივი ნების გონივრულობისა და სამართლიანობის შეფასების საფუძველზე მოახდენს;
18. საკასაციო სასამართლო ნაწილობრივ იზიარებს კასატორის პრეტენზიებს ადვოკატის მიერ ფაქტობრივად გაწეული დროისა და დახარჯული რესურსის შესატყვისად გამომუშავებული ჰონორარის გაანგარიშების თვალსაზრისით და ყოველ საქმეზე განიხილავს ადვოკატის მიერ თითოეულ სასამართლო ინსტანციაში გაწეული მომსახურების შესაბამისი ჰონორარის გადახდის კლიენტისათვის დაკისრების მართებულობასა და გონივრულობას:
- 18.1. წინამდებარე გადაწყვეტილების 7.4.1-7.4.6 ქვეპუნქტებში მითითებულ საქმეზე, იმის გათვალისწინებით, რომ მხარეები წერილობითი ხელშეკრულებით შეთანხმდნენ ადვოკატისათვის მომსახურების სანაცვლოდ მოგებული თანხის 4%-ის გადახდაზე, საკასაციო სასამართლო ნაწილობრივ იზიარებს საქალაქო სასამართლოს მსჯელობასა და დასკვნებს, რასაც სააპელაციო სასამართლოც დაეთანხმა და იმის გათვალისწინებით, რომ ხელშეკრულება ითვალისწინებდა სამივე ინსტანციის სასამართლოში წარმომადგენლობას, რადგან ადვოკატმა კლიენტს ორი ინსტანციის სასამართლოში გაუწია მომსახურება, ხოლო მესამე ინსტანციის სასამართლოში კლიენტმა სხვა წარმომადგენელს მიანიჭა უფლებამოსილება, საკასაციო სასამართლოს სასარჩელო მოთხოვნა ნაწილობრივ დასაბუთებულად მიაჩნია და ადვოკატის სასარგებლოდ კლიენტს (კასატორს) აკისრებს მოგებული თანხის 4 %-ის 2/3-ს ანუ 4762,13 ლარს, რაც ორი ინსტანციის სასამართლოში სამართლიანად გამოიმუშავა ადვოკატმა;

18.2. ამ გადაწყვეტილების 7.5-7.5.3 ქვეპუნქტებში დასახელებულ საქმესთან დაკავშირებით, საკასაციო სასამართლო მხარეთა შეთანხმების გონივრულობასთან დაკავშირებით დავის საგნის ღირებულების 4 %-ის თაობაზე განმარტავს, რომ ამ შემთხვევაში ნაწილობრივ გასაზიარებელია კასატორის პოზიცია და მხარეთა შორის ხელმოწერილ შეთანხმებაში ასახული ნების გონივრული განმარტების შედეგად, დაუსაბუთებლად მიაჩნია, რომ კლიენტმა დადოს ხელშეკრულება, სადაც ადვოკატისათვის გადასახდელი ჰონორარის გამოანგარიშება დაეფუძნება დავის საგნის ღირებულებას, მისი ზედა ზღვარის დაწესების გარეშე და მოცემულ შემთხვევაში მიაჩნია, რომ ორივე მხარისათვის სამართლიანი და გონივრული შეთანხმება იქნებოდა მოგებული თანხის 4 %. საკასაციო სასამართლო, ცხადია, არ გამორიცხავს, ადვოკატ-კლიენტის შეთანხმებას იმგვარად, რომ დავის საგნის ღირებულების კონკრეტული პროცენტული ოდენობით იქნეს გაანგარიშებული ადვოკატისათვის გადასახდელი გასამრჯელო, თუმცა, მისი ზედა ზღვარის (ჩამკეტი ბარიერის) დაუდგენლად, შესაძლებელია იმგვარი ვითარების მიღება, როდესაც, მაგალითად დავის საგნის ღირებულებაა 500 000 ლარი, კლიენტი დათანხმდა ადვოკატს, გასამრჯელოს სახით გადაუხადოს დავის საგნის ღირებულების 4 %, რაც 20 000 ლარია, ადვოკატის წარმომადგენლობითი საქმიანობის შედეგად, კლიენტმა ნაწილობრივ დაიკმაყოფილა მოთხოვნა და წარმატებას მიაღწია მხოლოდ 10 000 ლარის ნაწილში, თუმცა, ხელშეკრულებიდან გამომდინარე, რადგან ზედა ჰერი არ განსაზღვრულა გასამრჯელოს შეთანხმებისას, კლიენტმა სასამართლო დავის შედეგად მოგებული 10 000 ლარის ნაწილში მიღწეული წარმატებისათვის, ჰონორარის სახით, 20 000 ლარი უნდა გადაუხადოს ადვოკატს, რაც არაგონივრულია. მართალია, განსახილველ შემთხვევაში, ასეთი მოცემულობა არ გვაქვს, თუმცა, სსსკ-ის იმ დანაწესის გათვალისწინებითაც, რომ გონივრულ ფარგლებში უნდა განისაზღვროს გადასახდელი გასამრჯელო, ასევე, აპეკ-ის მე-8.8 მუხლის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ ამ ნაწილში კასატორის პოზიცია ნაწილობრივ გასაზიარებელია. ადვოკატის მონაწილეობით ერთ სასამართლო ინსტანციაში, მისმა კლიენტმა აღძრული სარჩელით წარმატებას მიაღწია 2 655 302 ლარის ნაწილში, რომლის 4 % შეადგენს 106,212,08 ლარს, ხოლო მისი 1/3 ნაწილი 35 404 ლარია, რა ნაწილშიც დასაბუთებულად უნდა იქნეს მიჩნეული ადვოკატის (მოსარჩელის) მოთხოვნა და სწორედ ამ ოდენობით

უნდა დაეკისროს ამ საქმეზე გაწული იურიდიული მომსახურების ანაზღაურება მოპასუხეს (კასატორს). ამ ნაწილში კასატორის პრეტენზიის საფუძველზე მოსარჩელის მოთხოვნის დასაბუთებულობის შემოწმებისას, საკასაციო სასამართლომ გაითვალისწინა ამ გადაწყვეტილების 7.7.3 ქვეპუნქტში ასახული საქალაქო სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებაც, რასაც სააპელაციო სასამართლოც დაეთანხმა;

18.3. ამ გადაწყვეტილების 2.3, 7.6-7.6.4 ქვეპუნქტებში დასახელებულ საქმეზე, მიუხედავად იმისა, რომ ამ შემთხვევაშიც ხელშეკრულების 2.2.4 პუნქტი ადვოკატის ჰონორარის სახით ითვალისწინებს დავის საგნის ღირებულების 4 %-ის ანაზღაურებას, რაზედაც უკვე იმსჯელა საკასაციო სასამართლომ 18.2 ქვეპუნქტში, გასაზიარებელია საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება. იმის გათვალისწინებით, რომ ადვოკატმა იმთავითვე შემცირებული სახით - 23 368,2 ლარის ფარგლებში დააყენა მოთხოვნა, საიდანაც ორი ინსტანციის სასამართლოში მონაწილეობისათვის მოთხოვნა 2/3 ნაწილში დაკმაყოფილდა, რაც 15 578,8 ლარია. საკასაციო სასამართლოს დასაბუთებულად და გონივრულად მიაჩნია ადვოკატის სარჩელი ამ ნაწილში, შესაბამისად, უცვლელად უნდა დარჩეს ამ ნაწილში გასაჩივრებული განჩინება.

18.4. ამ გადაწყვეტილების 2.4, 7.7-7.7.4 ქვეპუნქტებში ასახული გარემოებები და დასკვნები სრულად არის გაზიარებული საკასაციო სასამართლოს მიერ, შესაბამისად, ადვოკატის სასარგებლოდ მის კლიენტს 203 აშშ დოლარი დაეკისრა და ამ ნაწილშიც უცვლელად დარჩა გასაჩივრებული განჩინება.

18.5. ამ გადაწყვეტილების 7.8-7.8.2 ქვეპუნქტებში დასახელებულ საქმეზე, იმის გათვალისწინებით, რომ ადვოკატი მხოლოდ პირველი ინსტანციის სასამართლოში მონაწილეობდა, ხოლო მხარეები ჰონორარის სახით შეთანხმდნენ დავის საგნის ღირებულების 2 %-ზე, რაც 4059 ლარია, საკასაციო სასამართლომ დასაბუთებულად მიიჩნია მოსარჩელის მოთხოვნა ზეპირად შეთანხმებული ჰონორარის მხოლოდ 1/3 ნაწილზე, რაც 1352 ლარია. სწორედ ამ მოცულობით დაკმაყოფილდა საკასაციო საჩივრის მოთხოვნა ამ ნაწილში და ნაწილობრივ შეიცვალა გასაჩივრებული განჩინება;

18.6. ამ გადაწყვეტილების 2.6, 7.9-7.9.3 ქვეპუნქტებში დასახელებულ საქმეზე, მხარეთა ზეპირი შეთანხმების, დავის საგნიდან - 3 000 000 აშშ დოლარის 0,1 %-ის ოდენობით ადვოკატისათვის გადასახდელი ჰონორარის ნაწილში მოპასუხის მოსაზრებისა და იმის გათვალისწინებით, რომ ადვოკატი ორი ინსტანციის

სასამართლოში წარმოადგენდა კლიენტს, საკასაციო სასამართლოს შეფასებით, ადვოკატმა სამართლიანად გამოიმუშავა დავის საგნის ღირებულების 0,1%-ის 2/3 ნაწილი, რაც 2000 აშშ დოლარია და ამ ნაწილში შეცვალა გასაჩივრებული განჩინება და ნაწილობრივ დააკმაყოფილა მოსარჩელის მოთხოვნა;

18.7 ამ გადაწყვეტილების 7.10-7.10.1 ქვეპუნქტებში დასახელებულ საქმეზე გაზიარებულია საქალაქო სასამართლოს მსჯელობა და დასკვნები, შესაბამისად, ადვოკატის მოთხოვნა დაკმაყოფილებულია 2000 ლარის ოდენობით და უცვლელად დარჩა გასაჩივრებული განჩინება.

19. საკასაციო სასამართლოს მიერ მოპასუხის საკასაციო განაცხადის ნაწილობრივ დაკმაყოფილების გზით, ადვოკატის მიერ შვიდ საქმეზე გაწეული საადვოკატო მომსახურების გათვალისწინებით (საიდანაც სამ შემთხვევაში წერილობითი, ხოლო ოთხზე - ზეპირი ხელშეკრულებები გაფორმდა), კლიენტს (კასატორს) ადვოკატის (მოსარჩელის) სასარგებლოდ დაეკისრა 59 097.93 ლარი და 2203 აშშ დოლარი, რასაც უნდა გამოაკლდეს მოპასუხის (კასატორის) მიერ უკვე გადახდილი 34 083 ლარი და, საბოლოოდ, მოპასუხეს მოსარჩელის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს 25 014.93 (ოცდახუთი ათას თოთხმეტი ლარისა და ოთხმოცდაცამეტი თეთრის) ლარისა და 2203.62 (ორი ათას ორას სამი აშშ დოლარისა და სამოცდაორი ცენტის) აშშ დოლარის გადახდა.

20. მხარეთა შორის გადანაწილებული სახელმწიფო ბაჟი ასახულია წინამდებარე გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილში.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 411-ე მუხლით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

1. ნ. კ-ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;
2. ნაწილობრივ გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2016 წლის 26 ოქტომბრის განჩინება და ამ ნაწილში მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება;
3. ც. დ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;
4. ც. დ-ის სასარგებლოდ ნ. კ-ს დაეკისროს 25 014.93 (ოცდახუთი ათას თოთხმეტი

- ლარი და ოთხმოცდაცამეტი თეთრი) ლარისა და 2 203.62 (ორი ათას ორას სამი აშშ დოლარი და სამოცდაორი ცენტი) აშშ დოლარის გადახდა;
5. დანარჩენ ნაწილში ც. დ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს;
 6. დანარჩენ ნაწილში თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2016 წლის 26 ოქტომბრის განჩინება დარჩეს უცვლელად;
 7. ც. დ-ს ნ. კ-ის სასარგებლოდ დაეკისროს საკასაციო საჩივარზე გადახდილი სახელმწიფო ბაჟიდან - 2 634.85 ლარის და 50 აშშ დოლარის ექვივალენტი ლარის ანაზღაურება;
 8. გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

თავმჯდომარე

მოსამართლეები:

ე. გასიტაშვილი

პ. ქათამაძე

ბ. ალაგვიძე